

ERIDAN

Issue 16 • May 2015

SADRŽAJ / CONTENTS

Kratke priče / Short stories

Sylvia Spruck Wrigley: La Paella	1
Frank Roger: Krioroštijl	8
Dominic Bascombe: Čudnije stvari	18
Danijel Štriga: Izgubljeni kvart	21
Timons Esaias: Tuga	33
Matija Aleksandrovski: Ekskluzivno za Eridan: Arheološko-povjesna senzacija u Mađarskoj	40
Frank Roger: Posljednja pizza	42
Roberta Grdaković: Ink	44
Bruce Golden: The Five Phases of Darlene	50

Članci

Goran Glušić: Kako je Konami srušio Silent Hill	4
Igor Rendić: Ljudi bez straha - dvije verzije Daredevila	12

Intervju

Ivana Delač i Vesna Kurilić: Renesansa larpa u Hrvatskoj	23
--	----

WWW.3ZMAJ.HR

Dragi čitatelji. Ako ste prelistali ovaj broj – ili makar preletili pogledom sadržaj – možda ste primjetili da imamo više stranih imena nego inače. Eksperiment dvojezičnosti iz prošlog broja se nastavlja, ovaj put podebljan stranim autorima i hrpsom dobrih tekstova. Sviđa vam se? Ne svida? Mislite da možete bolje ili drugčije? Javite se na eridan@3zmaj.hr. I uživajte u čitanju!

Dear readers. If you skimmed through the issue – or merely glanced on the contents – you might've noticed that we have more foreign names than usual. We're continuing the bilingual experiment from the last issue, this time highlighted with foreign authors and a whole bunch of good texts. You like? Don't like? You think you can do better, different? Let us know on eridan@3zmaj.hr. And enjoy your reading!

ERIDAN
Year X • Issue 16 • May 2015

Publisher: "3. Zmaj" association
Ede Jardasa 1, 51000 Rijeka
MB: 1970089

Editor: Irena Hartmann

Cover illustration:
Matea Mirošević
<http://nemalo.deviantart.com>

Graphic design: Nela Dunato

Translation:
Igor Rendić, Ana Hartmann,
Irena Hartmann

Tiskanje ovog fanzina omogućeno je uz financijsku potporu Studentskog kulturnog centra Sveučilišta u Rijeci. Mišljenja izražena u ovoj publikaciji su mišljenja autora i ne izražavaju nužno stajalište Sveučilišta u Rijeci.

LA PAELLA

Sylvia Spruck Wrigley

Komesar Vance Whitelaw

Ministarstvo vanjskih poslova Ujedinjenih naroda

Poštovani Señor Don Whitelaw,

Pišem Vam kako bih Vas obavijestio o svojoj ulozi u događajima na Fedcom Reliantu koji su prethodili prošlotjednim sastancima u vezi mirovnog ugovora na Tau Cetiju te da se obranim od optužbi podnesenih protiv mene.

Gospodine, nisam diplomat i stoga mi je teško na profesionalan način ocrtati što se dogodilo. Molim Vas imajte razumijevanja dok Vam pokušavam ispričati priču. Što se dogodillo, to je teško objasniti. Pues, bio sam nostalgičan za domom. Stajao sam u laboratoriju i gledao kroz brodsko okno. Siguran sam da ste vidjeli fotografije Tau Cetija, tamnu plavozelenu vodu i crnu obalu. Bio sam potresen koliko je sve izgledalo strano, kao nešto iz znanstveno-fantastičnih horor filmova, verdad? Poželio sam da se mogu vratiti kući, natrag u Malagu 2035. godine, u vrijeme prije katastrofe i, hm, znate već. U to smo vrijeme, tamo odakle potječem, ljetne večeri provodili vani. Roštiljali smo inćune na plaži i pili San Miguel, a netko bi, dok je sunce zalazilo, izvadio gitaru i slušali bismo glazbu dok se mjesec dizao nad Mediteranom. Od svega mi najviše nedostaje melodija gitare u španjolskoj noći.

Lo siento, to ne objašnjava ništa i objašnjava sve. Da skratim. Obuzela me ta tuga, a za večeru u kantini nudila se riža s onom odvratnom gustom pilećom juhom s mlijekom koju Amerikanci tako jako vole. I tako, već sam ranije bio primijetio da se u brodskim zalihama nalazi tartrazin, žuti prah koji se upotrebljava kao bojilo za hranu. Ne znam zašto, veliko pakovanje toga nalazi se točno pokraj senfa u prahu. I pomislio sam: možda bih mogao proizvesti okus doma koristeći se stvarima koje imamo ovdje na brodu. Pa sam uzeo bojilo i nekoliko suhih škampa i pomiješao ih s rižom; i nije bilo loše, sabe? Malčice preslano. Tada sam se sjetio da sam s vanjske strane video taj školjkasti priljepak, uz okvir okna. Gospodine, bio je malen, izgledao je, hm, kao ultraljubičasta školjka. Kod kuće smo ih, u ona prošla vremena, znali ostrugati s kamenjara i skuhati za večeru na pari. Pogledah opet prema oknu, a tamo ih se u tom trenutku našlo nekoliko, sedam ili osam. Pomislih: - Uzet ću samo dvije ili tri, pomiješanih ih s rižom, da moja večera ima pravi okus doma. Voda ovdje nije otrovna pa sam bio siguran da će njezini plodovi biti dobri za jelo.

I samo sam, hm, uzeo sam jedan od ronilačkih noževa i njime ih odlijepio. Bilo ih je lagano skinuti. I pripremio sam lonac ključale vode kakvu Christopher upotrebljava za čaj i ubacio ih unutra. Gospodine, znam što se priča i sasvim sigurno *nisam* čuo njihovo

vrištanje u svom umu. Čak nisam siguran što to znači. Señor, nije bilo baš ničega što bi mi reklo da su oni ono što se naziva razumnim bićima. Kako sam mogao znati? Pues, si, znam da smo mi delegacija UN-a i si, znam da su pregovori na Tau Cetiju od ključne važnosti za našu budućnost, ali nisam znao da oni *jesu* Tau Ceti. Mogu Vam samo reći da ih nikada ne bih skuhao da sam to znao.

Nadam se da sam ovime pokazao da moje namjere nisu bile zle. Jasno mi je da će biti otpušten iz svemirske flote, ali se nadam da će tri optužbe za mučenje stranih diplomatskih predstavnika biti odbačene.

Un saludo cordial,

dočasnik Fernandez

bivši član delegacije UN-a na Tau Cetiju

Fedcom Reliant

P.S. Posiblemente mi ovo neće pomoći, no pomislio sam da bih Vas, za slučaj da niste uspjeli popraviti diplomatske odnose s Tau Cetijem, trebao obavijestiti da je to uistinu bila najukusnija paella koju sam ikada pojeo.

Napomena uz priču: Alergična sam na morske plodove i netko mi je nedavno ukazao na činjenicu da se u mojim tekstovima ponavlja tema smrtonosnih školjkaša. Možda sam samo senzibilnija sprem vanzemaljskih oblika života nego vi ostali!

Katarina Pavičić Ivelja: “Creation”

KAKO JE KONAMI SRUŠIO SILENT HILL

Goran Gluščić

Zbog nekog razloga ljudi se još uвijek mogu iznenaditi kada Konami napravi (iznimno) lošu odluku, iako je to (samo za Silent Hill serijal) počelo prije više od deset godina.

Zato, vratimo se prvo na početak, u vrijeme kada su stvari još imale smisla.

Team Silent je tim koji je nastao od grupe zaposlenika Konamija koji su se nakon nekoliko neuspješnih projekata spremali napustiti tvrtku. Naravno da su baš oni započeli jednu od najvećih franšiza u igračoj povijesti.

Silent Hill je vizija jednog čovjeka – Keiichira Toyame. On je kreator, direktor i dizajner igre i čovjek koji je stvorio vizualni stil koji je postao ikona svih budućih igara. Odmah 1999. godine, nakon ogromnog uspjeha igre, Toyama napušta Konami i osniva Team Siren s kojim započinje nešto manje poznati, ali definitivno jednako kvalitetni serijal – Siren.

Usprkos njegovom odlasku, dvije godine kasnije izlazi prvi nastavak serijala za kojeg mnogi još i danas govore da je najbolja igra svih vremena. Ne želim puno pričati o igrama u ovom članku, ali ako do sada niste odigrali Silent Hill 2, iskreno to preporučam. Igra ima malo uštogljenje kontrole, ne pretjerano kvalitetan voice acting, grafika je možda malo zastarjela... Ali igra je i dalje ostala apsolutno remek djelo.

Silent Hill 3 izašao je 2003. godine, ponovno ostvario ogroman uspjeh i lijepo zaokružio radnju prve igre i, samim time, cijelog serijala.

Tu negdje završava zlatna era tog serijala. Team Silent napravio je još jednu igru, Silent Hill 4: The Room, kojom su htjeli otici u nešto drugačijem smjeru. Ta igra, iako drugačija, zapravo čak i nije toliko loše prihvaćena koliko se možda danas misli. Ljudi tada jesu igru proglašili slabijom, što ona i jest u usporedbi s prve tri, ali tko je tada znao da će stvari postati puno, puno gore...

To je trenutak kada je Konami počeo rušiti Silent Hill. Naime, Team Silent je ugašen zbog želje da serijal krene u više zapadnjačkom stilu. Ukratko, rad na novim igrama izašao je iz Japana.

Većina igara iz te ere nudila je malo novoga i većinski su se oslanjali na poznate elemente franšize koji nikako nisu odgovarali ideji koju su tu igre trebale nuditi. Isto tako je, iz nepoznatih razloga, veliki utjecaj imao i prosječan Silent Hill film koji je popularizirao određena čudovišta i elemente koje je američki studio Double Helix Games iskoristio za najveću igru nakon Team Silenta koju su nazvali – Silent Hill: Homecoming. Ako su se time htjeli referirati na povratak korijenima stvarno se nisu tako trebali nazvati.

Igra je imala svojih prednosti, naravno. Glazbu je radio Akira Yamaoka, čovjek koji je od početka radio na serijalu i koji je konačno napustio Konami nakon te igre, grafika je bila prekrasna, priča donekle zanimljiva... Ali Double Helix pokušali su pretvoriti Pyramid Heada u maskotu serijala (zbog filma), koristili su seksu medicinske sestre (zbog filma), uključili su ljude kao jedne od neprijatelja (zbog filma), koristili su izgled direktno iz filma i, vjerojatno najgore od svega, igru su fokusirali u potpunosti na borbu.

Zašto? Jer... Promjene.

Konami je do te točke napravio već dovoljno glupih odluka, ali naravno da tu nije stao. Sljedeći njihov korak nazvali su „The Month of Madness“. To je bio ambiciozan projekt u kojem je cilj bio u istom mjesecu izdati čak tri Silent Hill naslova. Naime, Konami ne razumije da time biva konkurencijom sam sebi.

O Book of Memories, nepotrebnoj hack'n'slash Silent Hill igri, jako se malo pričalo, o Downpouru, jedinom pravom nastavku koji je svejedno nestao u sjeni prošlih nastavaka, nešto više, a najviše se pričalo o Silent Hill HD Collection koji je bio, blago rečeno, katastrofalan.

Kao prvo, HD Collection nije uključivao prvu igru, već samo drugu i treću. Kao drugo, te dvije su jedva radile. Obje igre bile su prenakrcane bugovima i glitchevima, dio originalnih kodova izgubljen je (jako profesionalno) pa je igra u svom HD izdanju zapravo u nekim segmentima izgledala još i gore od originalnih. Igra je u takvom problematičnom stanju izašla za Playstation 3 i Xbox 360. Za prvu konzolu izdali su patch dok je za potonju otkazan. Da, otkazan je patch. Toliko je strašno bilo. Odmah potom su vratili novce

svima koji su kupili tu verziju igre. A da i ne spominjemo da ništa nisu platili originalnim voice actorima čije su glasove uredno iskoristili. Vjerujem da problema ima još, ali naveo sam ih itekako dovoljno da se vidi nesposobnost te poznate japanske tvrtke.

Serijal je bačen na pauzu sve do prošle godine kada je najavljen velika stvar. Silent Hill se vraća u Japan. I ne samo to, već na njemu rade Hideo Kojima, kreator Metal Gear Solid serijala, Guillermo del Toro, poznati redatelj, glavnog lika glumio bi likom i glasom Norman Reedus, poznat po serijalu The Walking Dead, a čak je i Akira Yamaoka pričao da bi se volio vratiti za tu igru.

Riječ je o 'Silent Hills', najambicioznijem pothvatu kojega je taj serijal doživio još od samih početaka. Kao najavu besplatno je na PSN-u izao P.T., kratki demo zbog kojeg su se ljudi bojali spavati noćima. Oni koji ga nisu mogli zaigrati gledali su brojne isječke na internetu. Hype je bio ogroman, serijal je ponovno postao aktualan, svijet se spremao za horor ludilo...

I onda je Konami dao otkaz Hideo Kojimi, najvećoj ličnosti u kompaniji, zato jer je tražio više novaca.

I onda su ukinuli Silent Hills.

Bravo, Konami. Bravo.

Silent Hill serijal nije nužno u potpunosti srušen, ali definitivno se trenutno nalazi u ruševinama koje će seugo nanovo graditi. Ako budu uopće. Barem ćemo zauvijek imati lijepo zaokruženu originalnu trilogiju i prekrasni P.T. koji je najavljuvao veličanstvenu igru za koju svijet očito nije bio spreman. To su velike riječi i vjerojatno se toliko i ne smije očekivati od Konamija, ali sada, kada je cijela stvar definitivno gotova, barem znamo da je ta nesretna kompanija i u novije vrijeme, na kratko, imala dobru viziju.

Matea Mirošević: "Sickness"
<http://nemalo.deviantart.com>

KRIOROŠTILJ (CRYOBARBECUE)

Frank Roger

www.frankroger.be

Oštra zraka sunca mi pogodi vjeđe, probada svoj put: to je moj besplatni poziv za buđenje, dostavljen dnevno u zoru. Otvoram oči, rastegnem zgrčene noge i ruke i ispužem u uspravnu poziciju, stenući, otresajući zadnje tragove sna. Čak i u ovaj rani sat ljudi su već u pokretu, idu na posao, stežu aktovke, njihova lica iskrivljena u uobičajeni nemam-vremena-za-gubljenje-izraz, kreću se užurbano ali se pobrinu da se ne spotaknu preko mog tijela i mog tabora napravljenog od kartona i odbačenih novina.

Vrijeme je da se maknem s puta, prije nego što ulaz u podzemnu postane opasno užurban od aktivnosti i pojavi se rizik od gaženja. Ali pametan sam: znam gdje postaviti kamp navečer, znam točno gdje će izlazeće sunce poslati svoje kose zrake svjetlosti pa se pobrinem da moje oči budu njima na putu. Besprijekorna je to metoda i apsolutno besplatna! Doduše, trebalo mi je dosta da je izbrusim do današnje razine savršenstva.

Skupim svoju oskudnu imovinu i pomaknem se do zida ulaza u podzemnu, odmarajući leđa na zidu uprljanom grafitima, dopuštajući brzorastućoj struji prolaznika da teče pokraj neometano.

Duboko dolje u stražnjem dijelu moje glave, nešto blica, pokušava mi privući pozornost na činjenicu koja mora biti od neizmjerne važnosti, ali je ne mogu dohvatiti sada. Čekaj malo, čekaj malo! Je li moguće...?

Pa, samo je jedan način da se sazna!

Zakačim dronjavu torbu koja sadrži svoje vlasništvo ispod ruke i krenem prema površini, još uvijek malo lelujavih nogu. Prazan stomak baš i ne pomaže puno, moj um u izmaglici još manje. Znam da je kiosk s novinama blizu ulaza u podzemnu. Izronim u puno danje svjetlo i stojim mirno nekoliko trenutaka, dopuštajući svjetlu da se prelije preko cijelog mog tijela, osnažujući tuš topline i svjetline. Tada krenem prema kiosku s novinama, njegova dekoracija časopisa paradira svoje kitnjaste i drečave naslovnice koje lepršaju primamljivo na vjetru. Ali ne trebam vidjeti časopise, zasljepljujući osmjesi pasta za zube kojima žene bljeskaju ostavljaju me ravnodušnim, kao i blještavi sportski auti, svjetlucav futuristički računalni hardver, egzotične slike s putovanja, pa čak i pohotne obnažene djevojke iz silikonskog neba. Ono što trebam je jedan pogled na novine, jedan prolazan pogled.

Čovjek iza pulta me primijeti, razumije odmah zašto idem prema njemu, a kako moja prisutnost može biti loša za posao, vikne što trebam znati.

„Hej, kompa, da, danas je tvoj sretan dan. Zadnji dan u mjesecu. Trideset i prvi ožujak, točnije. Stoga nemoj dolaziti bliže, idi gdje te očekuju. Siguran sam da ne želiš kasniti, zar ne?“

Kimnem, mahnem mu zahvalno i okrenem se. Bio sam u pravu: zadnji dan u mjesecu! To znači, najbolji dan u mjesecu! Odem, lelujave noge i zamagljeni um zaboravljeni. Ali ne i prazan stomak. Ali opet, taj problem će upravo biti riješen. Zadnji dan u mjesecu! Dugo živjeli bogati ljudi! Dugo živjeli debeli bogati ljudi! Dugo živjeli debeli bogati ljudi koji ne želete umrijeti! Idem, skačući oko manjak.

Treba mi pola sata do Trga Thomasa Morea, u srcu poslovnog okruga. Na bilo koji drugi dan u mjesecu, ne bih bio baš dobrodošao ovdje, ali danas će se moja prisutnost tolerirati. Mnogi beskućnici i alkosi i ostali otpadnici društva su već skupljeni ovdje, i još ih će se pridružiti mnoštvu.

Razmjenjujemo tople pozdrave, iako nas se većina zapravo i ne zna međusobno. Prihvaćamo potpune strance, lupamo se po leđima, neki se čak i grle i ljube. Ovo je ipak naposlijetu dan slavlja, sreće, ispunjenja. Ali, baš kao i na svim prijašnjim događajima, gledam oko i razmišljam o nepodudaranju imućnih, baroknih zgrada koje okružuju Trg i šaroliku posadu okupljenu u sredini: ovo je vrijeme i mjesto kada se oba kraja spektra društva sretnu u savršenom skladu... samo da bi bili bačeni natrag u svoje ekstreme sutra, sve dok nam ne svane sljedeći dan proslave.

Neki od nas čekaju strpljivo, drugi pjevaju i plešu s divljom razuzdanošću, dok se odvijaju pripreme za veliki događaj. Naša pozornost je prikovana na jedno, i samo jedno od visokih, nadmoćnih čuda zasljepljujuće arhitekture koja ukrašava prostor: veličanstvena zgrada Kriogeničke Korporacije Vječni Život, i struktura u obliku skele podignuta ispred njezinog masivnog ulaza, skulptura od stakla i metala i rijetke ljepote, iskričava i svjetlucava kao da ima svoj vlastiti život.

Skupljena gomila eruptira u klicanje i pljesak kad se čovjek u crvenoj-i-bijeloj uniformi pojavi na skeli, i ime organizacije koju on predstavlja se skandira kao da je ovo neka religiozna ceremonija: „Intenzivna Njega, Intenzivna Njega, ...“

Kad se ovacije smire, muškarac zgrabi mikrofon i obrati nam se. „Dobrodošli, dragi prijatelji, dobrodošli na ovaj zadnji dan ožujka. Kao što je postala tradicija, Intenzivna Njega će još jednom pružiti neprocjenjivu uslugu onima među vama kojima je uskraćeno ono temeljno...“

Još jednom se pojačaju klicanja i uvizi, zbog čega je nemoguće razumjeti sve što čovjek govori, ali tko treba čuti njegove riječi? Znamo što govori, što ponavlja mjesec za mjesecom. Zar добри ljudi Intenzivne njege (Bog ih blagoslovio) misle da smo krivi, i da se naša krivnja treba olakšati? Dajte, molim vas! Ti bogati ljudi su platili ogromne količine novca da bi ih se zamrznuo u tekućem dušiku (ili je amonijak? ili njihov vlastiti urin?) dok ih se ne bude moglo uskrsnuti da nastave svoje živote razmaženih derišta, a sada su neki od njih opet (nakon blagog doprinosa Intenzivne Njege sasvim-malo-podmitljivoj Kriogeničkoj Korporaciji) izvučeni iz svojih spremnika (lijesova?) da bi ih se odmrznulo i narezalo i ispeklo (i dobro začinilo!) i besplatno distribuiralo među nama siromašnim ljudima. Pa što? Nismo krivi, samo gladni! Neka ručak krene prema nama! Birajte neke

stvarno debele ovaj mjesec, molim vas. Mnogi od tih bogatih ljudi su bili debeli i takve ih najviše volimo.

„...a ipak“, čovjek nastavlja svoj govor, kao propovjednik koji očajnički pokušava obratiti jato pogana, „ljudi koji će biti žrtvovani u ovom trenutku nisu prevareni. Nisu mogli znati da tehnologija koja bi ih otopila bez uzrokovanja opsežnog i nepopravljivog oštećenja mozga neće nikada biti razvijena, i da će biti osuđeni ostati zamrznuti zauvijek...“

Koga briga za oštećenje mozga, kompa? Imaju i više nego dovoljno dijelova tijela koji su veći i ukusniji, vjeruj mi!

„...vječni život za kojeg su platili neće biti unutar njihovog dohvata ionako... osim ako se ova krajnja žrtva, ovaj prinos njihovog smrtnog mesa kao hrana za njihove manje imućne kolege, ne smatra oblikom uskrsnuća. Tako da će na neki način nastaviti živjeti u vašim tijelima, stoga se može smatrati da oni su postigli ono za što su platili, iako na način drukčiji od originalno zamišljenog...“

Pljesak i uzvici nateknu u zaglušujući urlik dok se tri kontrapcije slične kadi kotrljaju iz Krio Korp zgrade. Kroz graju mogu uhvatiti nekoliko riječi, dok se tri hrpe mesa pripremaju za posljednju fazu ovog gastro-religioznog rituala.

„Braćo, sestre, mislite na simbolizam kojim je nakrcan ovaj događaj dok jedete. Bogatstva ovih ljudi nisu ni u kom slučaju potrošena dokono. Njihovi vrlo dragocjeni snovi će se upravo ostvariti. Oni će zauvijek živjeti unutar svih vas. Hvala dobrim ljudima Kriogeničke Korporacije Vječni Život za rastanak od još tri njihova klijenta, hvala našim sponzorima za omogućavanje ove akcije Intenzivne Njege, hvala svima vama za dolazak i... obavezno se vratite ovamo na zadnji dan travnja!“

I sada ti mirisi stižu do naših nosnica, naše čeljusti i nepca prolaze trnci od iščekivanja, ruke nam se tresu od očekivanja. Trbusi reže, slina curi, zubi su željni zabiti se u meko meso. Krioručak dolazi! Krioroštij je opet tu! Dugo živjeli bogati ljudi! Dugo živjeli debeli bogati ljudi! Dugo živjeli bogati debeli ljudi koji ne žele umrijeti! I možete se kladiti da ćemo se vratiti na zadnji dan travnja, možete se kladiti...

Nela Dunato: "Spider Lady"
<http://neladunato.com>

LJUDI BEZ STRAHA - DVije VERZIJE DAREDEVILA

Igor Rendić

Svrha ovog teksta jest usporedba dvije adaptacije ovog stripovskog superjunaka, ali ako očekujete *nitpicking* scenu po scenu, na krivom ste mjestu.

Također, postoje **dvije** verzije Daredevil filma: ona koju ste gledali u kinima i na kazetama i redateljska verzija koja je, pazite sad ovo, **pola sata duža**. Pa ako vam se tijekom gledanja kino verzije činilo da nešto nedostaje, bili ste u pravu. Pošto se svi od redatelja i producenata do glumaca i fanova kunu da je redateljska verzija superiorna i jedina koju vrijedi zaista pogledati te da je puno bliža stripovskom junaku kojeg adaptira, usporedit ću onda tu verziju s Netflix serijom.

Za one koji su gledali samo kino verziju filma, glavne izmjene u redateljskoj verziji su slijedeće: puno je više scena borbe i nasilja; radnja općenito bolje teče i prijelazi su jasniji; vraćen je čitav podzaplet u kojem je prikazano kako Matt i Ben Urich skupljaju dokaze protiv Kingpina a i odnos Matta i Elektre u redateljskoj je verziji drugačiji, ponešto suzdržaniji.

Kako rekoh, ovo nije čerečenje scena po scena već usporedba glavnih elemenata i motiva koji se provlače kroz oba filma ili su bitni za Daredevila kao lika i priču. Naravno, prije svega treba uzeti u obzir da su se 2003. superjunaci i live-action adaptacije o njima gledali i radili na drugačiji način nego što se rade danas. Živimo u post-Nolanovskom i post-Iron Man svijetu - i Batman Begins i Iron Man su postavili kriterije kvalitete koji se u doba kada je Daredevil snimljen jednostavno nisu toliko rigorozno primjenjivali na filmove o superjunacima - što od strane scenarista i redatelja a što od strane gledatelja. A opet, razlika u dobu nastanka i pristupu između filma i serije nije tolika kao između recimo Burtonovih/Schumacherovih Batmana i Nolanove verzije. U slučaju Batman adaptacija, apsurdno bi bilo uspoređivati ih. U slučaju Daredevila, verzije su dovoljno bliske da ih se može uspoređivati.

Iako je za obje adaptacije predložak stripovski i iako je jasno da se ni jedna ni druga ne srame svog polazišta, film je puno više klasično superherojski - boje su intenzivnije,

likovi i situacije često puta funkcionalno stereotipni u službi pričanja priče, ponekad gotovo karikaturalni. Sve puno više vuče na klasični stripovski look dok serija prati MCU-ov "prizemljeni" pristup. Naročito se to vidi na sporednim negativcima - dok je najekstravagantniji Mattov protivnik u seriji nindža, u filmu imamo Collina Farrella s velikom metom urezanim u čelo (a i to je prilagodba za veliki ekran, mogao je nositi i spandex s kukuljicom kakav Bullseye ima u stripu). Također, Farrellova je izvedba... no, recimo da se jasno vidi da je odlučio iskoristiti ovu priliku za preglumljivanje koje mu u drugim filmovima ne dopuštaju.

Film je - pa, filmski. Akcijske scene su klasično holivudske: velike, spektakularne, šminkerske. I puno manje nasilne. Serija je pak u akcijskim scenama jednaka kao i u dramskim - sirova i beskompromisna. Nasilje je brutalno i većinom brzo gotovo, nimalo 'šminkersko' - jasno vam je da je Matt u stalnoj boli i da nastavlja dalje samo zato jer apsolutno odbija stati.

Dok obje adaptacije počinju s Murdockom u crkvi, Netflix je ponešto suptilniji u telegrafiranju Murdockova katoličanstva: isповједаonica, svećenik, Mattov konflikt oko toga što se sprema učiniti. Film pak počne s kamerom koja razgledava oslikane prozore i unutrašnjost crkve te s ranjenim i krvavim Daredevilom koji leži pred oltarom. Film je puno više u glavu, što je odmah na početku uspostava onog što nas očekuje - i ne mislim tu na Mattovu religiju već na sve što će se vidjeti na ekranu.

Mattov otac je u obje verzije prikazan vjerno stripovskom izvorniku - brižan i dobar otac koji se trudi i želi da mu sin u životu postigne puno više nego on sam. Ono što je uvijek lijepo jest kad se izbjegnu neki klišeji - a prelako bi bilo od Mattova oca napraviti propalicu i pijanicu. Oba su glumca dobri, ali u seriji Mattov otac dobije više vremena na ekranu i time ima više prilike jasno nam prenijeti koliko mu je stalo do sina te time učiniti svoju smrt većom tragedijom i emotivno jačim trenutkom.

Origin story ostaje isti - automobilska nesreća, istjecanje nečeg iz spremnika opasnog otpada, mali Matt gubi vid ali mu se pojačaju sva osjetila. Međutim, dok film vrlo jasno za potrebe gledatelja vizualizira Mattov "vid", serija odbija činiti išta takvog. Nema 'sonara' koji mu iscrtava obrise - ili ga barem mi ne vidimo na ekranu. Oba Matta muku muče ne samo s bolovima i ozljedama već i s svakodnevnim sitnicama koje nama ništa ne

znače - Matt iz serije spava na svili jer bilo što drugo je kao brus papir na koži, Matt u filmu spava u vodi u *sensory deprivation tanku* kako bi uopće mogao zaspati od svega što inače čuje, miriše, osjeća. Oba su Matta u konfliktu sami s sobom, oba se preisputuju čine li ispravnu stvar. Obje adaptacije žongliraju Matta koji dijeli pravdu kao Daredevil i Matta koji pokušava legalnim metodama postići tu istu pravdu. I u seriji i u filmu konačna pravda dolazi ne samo iz Mattove ruke (na oba načina) već i suradnjom i radom Mattovih suradnika. A i Charlie Cox je jednostavno uvjerljivi od Afflecka - koji nije loš glumac ali je ograničen scenarijem koji mu ne dopušta da pošteno zagrebe u opsесiju i bol Matta Murdocka.

Što se tiče drugih likova, česta boljka filmova i serija općenito a superjunačkog žanra još češće su ženski likovi. Elektra se ne pojavljuje u seriji - bude tek ovlaš spomenuta u jednoj od epizoda a i to ne imenom već samo kao "ona zgodna Grkinja". Elektru u filmu utjelovljuje Jennifer Garner (iz nekog su joj razloga dali digitalno ili lećama postignute **intenzivno** zelene oči). Affleck i Garnerica imaju dobru kemiju i ugodno ih je gledati kako koketiraju ali i skrivaju puno toga jedno od drugog što dovodi do složenog odnosa - još jedan bitan i iz stripa prenesen element. No, poneke su scene i previše holivudski sladunjave (a ni odabir tugaljivih pjesama koje ih prate ne pomaže i ostavlja vam dojam da se film previše trudi).

Serija pak gledateljima nudi dva našem junaku bitna ženska lika - Karen i Claire. Obje su dobro castane i pridonose radnji; makar ne bi smetalo da je Claire bilo više i da smo ju vidjeli izvan okvira nekog kome Matt dolazi samo da ga pokrpa a i njihov je potencijalni romantični odnos ostao nedorečen. Karen pak dobija vlastitu nit radnje: suradnju s Ben Urichom oko Kingpinovih prljavih poslova i razotkrivanje čitave mreže korupcije i kriminala.

Dok serija ima puno više vremena te je time mogla uz sve ostalo prikazati i romansu Matta i Karen ili Claire, izbjegava to činiti i usredotočuje se samo na borbu protiv Kingpina i njegovih suradnika. Film pak pokušava imati sve: i Kingpina kao glavnog negativca i Bullseyea i Elektru kao dihotomiju ljubavnog interesa i protivnice. Ono što bi serija mogla imati ali ipak pušta za kasnije (tj. neku drugu sezonom ako i tad) radi jasnijeg usredotočenja na glavnu nit radnje, film pokušava nagurati u svojih dva sata - i ne uspijeva postići ništa osim ostaviti par nazanaka što bi moglo biti da se imalo više vremena. Previše je toga nagurano u premalo vremena te time niti Elektrina smrt, niti obračun s Kingpinom ne nose ni djelič emotivnog i pripovjednog naboja koji pruža serija - i opet, nije to do vremena koje serija ima već do potrebe filma da popuni checklist glavni negativac-sporedni negativac-ljubavni interes-itd itd.

Ben Urich je u obje verzije uporan novinar i istražitelj i oba su glumca jako dobro odabrana. Možda je najveća šteta to što je u seriji Urich ubijen ali i njegova je smrt dobro izvedena i donosi niz posljedica (a i scenaristi nažalost nisu pojma imali da iza kulisa Marvel sklapa dogovor s Sonyem oko prava na korištenje likova iz Spider-Mana; kažu da bi inače em

ostavili Bena na životu em bi radio za novine koje inače radi: Daily Bugle ilitiga iste za koje radi i Peter Parker). Oba Bena beskompromisno rade svoj posao i ne odustaju od istraživanja Kingpinovih aktivnosti čak i kada im je više puta dano do znanja da bi radi vlastitog zdravlja trebali.

Foggy Nelson: makar ga u seriji glumi Jon Favreau, serija nudi puno dublju i jaču karakterizaciju - da, 13 sati serije sprama dva sata filma ali bolje je bolje te filmski Foggy ostaje većinom na razini stereotipa 'simpatičnog debelog i odanog frenda'.

Film, barem u svojoj dužoj verziji za sporedne likove čini što i serija: daje im da učine nešto bitno za završnicu tako što svojim postupcima i istragom pridonesu rušenju Kingpina koliko i sam Matt.

A kad smo ga već spomenuli: Kingpin - bez rasprave, i Duncan i D'onofrio su obojica fizički impozantni, baš kako bi i Kingpin trebao biti. Međutim, D'onofrio je također uspio svojem Kingpinu udijeliti dobru dozu "pretis lonac pred eksplozijom" vibre te je time njegov Kingpin puno više uznenirujući. Također, Netflix dopušta puno više od kina tako da nasilje koje leži ispod te površine naizgled uglađenog poslovnog čovjeka puno žeće dolazi do izražaja. Doduše, oba lika jako brzo unutar prvog pojavljivanja na ekranu pokažu svoju nasilnu stranu tako što ubiju nekog ali s filmskim je ta scena gotovo karikaturalna i nalik okretanju prekidača dok nam je u seriji od prve scene jasno da s Wilsonom Fiskom nešto baš ne valja te kad napokon 'eksplodira' to nas, iako je očekivano, puno više šokira, uznenimi a bogami i natjera da se zapitamo kad će stati (vrrata auta, mislim da ne moram ništa više reći). Također, filmski je Kingpin opet puno više stripovski stereotipan u ponašanju: gotovo da očekujete čuti ga kako se zlo smije. Filmski je Kingpin tu da bude zao i sve što radi i kaže tu je samo da to potvrdi. Fisk u seriji ima dubinu i širinu osobnosti - na kraju krajeva, jedna od prvih scena s njim je njegov pokušaj pozivanja na spoj vlasnice galerije. Da, znamo mi da se radi o zlikovcu ali ne možemo si pomoći da nam ne bude simpatično koliko se čini da je istovremeno društveno pomalo neprilagođen ali se i trudi preći preko toga. A kad još zagrebemo pod površinu i vidimo što ga je učinilo takvim kakav je danas - na kraju krajeva, filmski Fisk je otvoreno negativac i ništa više od klišea. Fisk u seriji bude realiziran ne samo kroz svoje odabire i postupke kao nemilosrdni poslovni čovjek i vođa kriminalne organizacije već i kroz romansu (i zanimljivo je da jedan negativac ima sasvim otvoren i zdrav ljubavni odnos dok pozitivci muku muče s disfunkcionalnošću) te iako čini užasne stvari uvjeren je da čini dobro iz želje da pomogne četvrti u kojoj je odrastao i tek pred kraj sam sebi priznaje da nimalo nije Samaritanac već čovjek zlih namjera koji zatim prihvati to što je i tko je.

I za kraj, kostim. Filmski je kostim pametna adaptacija koja se povela primjerom X-Mena - ilitiga spandex zamjenila nečim što izgleda kao koža. Kostim izgleda puno funkcionalnije i izdržljivije nego stripovski, makar opet, stripovska je nota jasno vidljiva u velikom duplom D urezanom u prsa odijela. Serija nudi dvije Daredevilove oprave: u dućanu kupljene čizme, hlače i majice koje Matt koristi skoro pa do samog kraja serije i pravo superjunačko

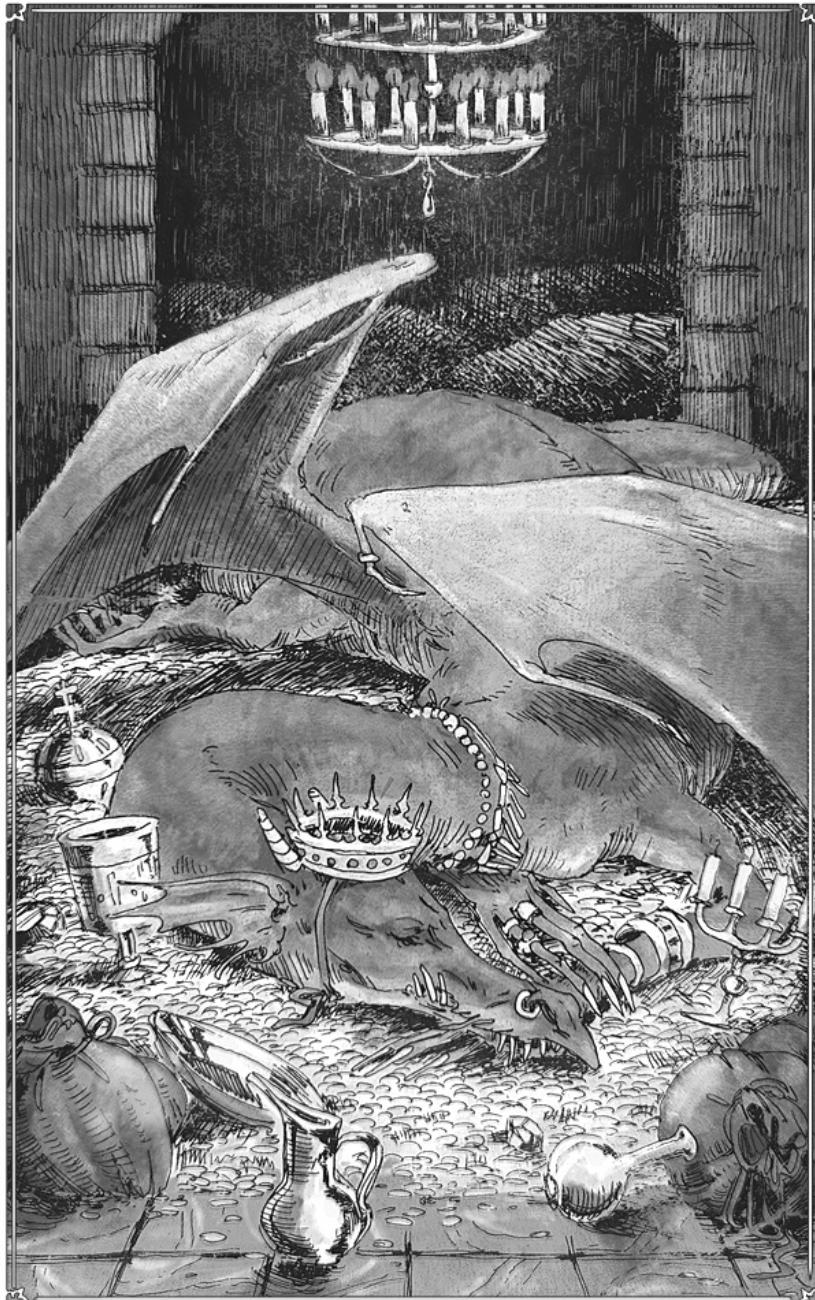
odijelo koje stalno iščekujemo - i koje jest da se pojavi u zadnjih deset minuta ali isplati ga se čekati jer savršeno komplementira završnicu sezone u kojoj Matt napokon pređe od osvetnika do punokrvnog junaka a Fisk istovremeno ostane bez svega ali i pronađe novi cilj u životu.

Konačna je ocjena ta da film nije ponudio ništa osim *by-the-book* stripovske adaptacije. Nije beživotna ali nije u njoj bilo ničeg ekstra što bi vas natjeralo da poželite još (dapače, Bullseye i još ponešto su vrijedni *facepalma* i 'ne ponovilo se') - a činjenica da nikad nije snimljen nastavak govori tome u prilog. Film je jednostavno okej i to je sve.

Serija je pak polučila instant uspjeh i najavu druge sezone samo nekoliko dana nakon premijere - sezone koja je bila otvorena kao opcija ali nije bila u izvornom Netflixovu planu. Puno je toga što nas očito očekuje ne samo u drugoj sezoni već i u drugim Netflix serijama iz ovog univerzuma - Mattov stari mentor Stick daje naslutiti ne samo nadnaravne elemente svijeta već i nekakvu veliku opasnost koja dolazi i kojoj će se Matt morati suprotstaviti.

Vrijedi li pogledati film? Da, ali samo redateljsku verziju. Neće vas izbiti iz cipela ali će vam ubiti dva sata vremena. Serija pak? Apsolutno vrijedna gledanja, nekoliko puta, za uživanju u svemu od detaljno isplanirane i vješto ispričane priče preko maestralnih akcijskih scena i sve do likova i njihovih odnosa i interakcija. Svako gledanje serije je poput boje koja se u intru prelijeva preko ekrana - otkriva vam nešto novo i zanimljivo.

Korina Hunjak: "Smajo"
<http://tenskies.deviantart.com/>

ČUDNIJE STVARI (STRANGER THINGS)

Dominic Bascombe (TLDorian)

Počeo sam ih primjećivati tek kad su *Oni* došli.

Cipele.

Uvijek u parovima. Nikad jedna.

Naravno da sam to prijavio u lokalnu policijsku stanicu. Bio sam siguran da će Vlada htjeti znati. Naposlijetku, mjesecima su pokušavali komunicirati s s *Njima*. Prepostavljam da bi oformili poseban odjel kao u Ljudima u crnom.

„Što bi to onda trebalo točno značiti?“ Policajac se nagnuo preko pulta i pokušao skinuti komad žvakaće gume s njegove površine svojim drvenim ravnalom.

„To znači da uzimaju ljudе. Zar ne.“

„Za što?“ Prestao je grecati i pogledao me onim upitnim pogledom rezerviranim za luđake i ljudе koji se žale na lomače svojih susjeda.

„Ne znam. Za eksperimente, prepostavljam.“

Sjetno je podigao obrve prema meni. „I nagađam da *Oni* ne trebaju cipele za te eksperimente?“

„*Njima* ne bi trebale, zar ne?“ Znao sam kamo ovo ide.

„Ali *Oni* trebaju njihove kapute, traperice, haljine i ostale.... rezvizite.“ Izgledao je zadovoljno jer je ubacio riječ rezviziti. Kao da se kladio na to s ostalim policajcima koji su radili u uredу iza njega.

„Prepostavljam.“

„Možda *Oni* nemaju nikakva stopala.“

„Nisam razmišljao o tome.“ Na trenutak sam razmotrio mogućnost.

On je napravio neke bilješke u velikom dokumentu. „Napravio sam izvještaj.“

„Hoće li mi se netko javiti?“

„Sumnjam.“ Zatvorio je dokument i čvrsto se zagledao u vrata.

Dok sam odlazio, bio sam siguran da sam čuo spomenutu riječ rezviziti i onda smijeh.

Drugi tjedan sam se opet vratio. Stavio sam vreću na pult.

Bio je to isti policajac. Htio mi je opet pokazati onaj luđak-pogled ali video je da nema smisla. Bio sam višestruki počinitelj. Odveo me u sobu i istresao ih na stol.

Posložio sam ih u uredne parove. Cipele s visokim petama, grube kožne, patike za trčanje. Par dječjih, s malim mašnama od trakica. Sve skupa dvadeset.

„Ne samo njihove cipele, nego i čarape isto?“ Podigao je neke karirane čarape svojim ravnalom.

Bio sam zadovoljan jer je to sad shvatio ozbiljno.

Pogledao me. „Pretpostavljam da želiš prijaviti još jedan izvještaj?“

„Nećete me staviti u neki registar čudaka, zar ne?“

Podigao je par cipela na visoku crvenu petu i pregledao ih prije nego što je suho prokomentirao. „Ne, osim ako ne dođeš ovamo noseći ove.“

Vratio sam se kasnije tog tjedna. U dvorištu je bila prozirna plastična vreća s mojim cipelama, uz kante za smeće. Uzdahnuo sam i dodao sam im nove koje sam skupio. Nisam se zamarao ulaskom. Prošetao sam doma kroz polumrak.

Putovao sam vlakom u London svaki dan. Sa stanice sam mogao vidjeti njihov brod kako visi iznad grada. Svaki veći grad na svijetu je imao jedan. Samo visi tamo tiho, gledajući i čekajući. Proučavajući nas. Kad smo bili oko petnaest milja izvan grada, pali smo pod njegovu sjenu. Tada sam počeo primjećivati cipele. Tako sam znao da su to *Oni*.

Mi smo se svi naviknuli na to, putnici iz predgrađa. Kada su *Oni* stigli bila je panika. *Oni* su rasporedili svoje prostrane brodove iznad gradova. Iz Vlade su nam rekli da imaju sve pod kontrolom i da ne paničarimo. Znali smo što to znači i ostali smo doma i čekali skore zrake smrti. Ništa. Naša Vlada je pokušala komunicirati s njima. Ako su *Oni* htjeli razgovarati, nisu nam dali nikakav znak.

Oni su samo stajali tamo. Gledajući i čekajući.

Nakon nekog vremena se sve vratio u normalu. Samo smo nastavili.

Radio sam za malog posrednika koji je prodavao ekološke kredite. Išlo mi je dobro. Kina, SAD, Indija, svi su to bacali u atmosferu. Svi su ih jako trebali kupovati.

Nakon nekog vremena nismo više ni pričali o *Njima*. Oni su postali stalni dio naših života. Za ručkom, u dobre dane kad bi se smog malo pročistio, sjedili bismo izvan barova za malim okruglim stolovima, piјući piva u sjeni njihovog broda. U loše dane, kad bi oblaci otrovnog otpada krstarili iznad Europe iz industrijskih pustoši Rusije, sjedili bismo u kafićima pijući espresso i igrajući karte.

Za svo to vrijeme, oni su samo bili tu u svojem neukaljanom bijelom brodu. Taman iznad nateklog žutog smoga grada.

Ali ja sam znao da planiraju nešto. Cipele su mi to rekle.

Zadnji dan sam otišao na Waterloo da uhvatim Jubilee liniju. Bio je norman dan. Vidio sam par na vlaku, na Waterloou su bila dva para na platformi. Gomila se oko njih razbijala kao valovi na kamenu. Rijetko tko bi ih pogledao dvaput. Pokupio sam ih i odnio na izgubljeno-nađeno.

Otišao sam Jubilee linijom do Canary Wharf stanice. Dok sam iskoracio na platformu, pogledao sam prema mjestu gdje je nabijen vlak izbacio svoje putnike.

Platforma je bila prazna.

Osim cipela.

Stotine njih.

Hodao sam pokretnim stepenicama. Vrh je bio nagužvan cipelama koje su se gurale kao kornjače na valovima. Formirao se nasip od odbačenih cipela.

Pogledao sam gore. Njihov brod je svijetlio čudnom luminiscentnom bojom. To je bilo to. Zatvorio sam oči i čekao.

Kad sam ih otvorio, našao sam se na plaži, nježni valovi šuškali su dugim bijelim pješčanim sprudom. Okrenuo sam lice prema suncu. Bilo mi je toplo na licu. Nisam osjetio sunce dugo vremena.

Spustio sam svoju aktovku i složio sam kaput na nju.

U daljini, iza uvale s porazbacanim palmama, kristalni bijeli grad dizao se u nebo, čist i svijetao. Voda je blistala u plavim tonovima na sunčanoj svjetlosti. Topao vjetar se zakotrljao nježno plažom i povukao mi majicu.

Kad sam razmislio o tome pretpostavio sam da su nas poslali drugdje, kao zločestu djecu, i ostali da počiste naš nered.

Sjeo sam, zavrnuo sam nogavice i zagurao nožne prste u topli pjesak. Pogledao sam duž plaže prema gradu. Znao sam da će me moja obitelj čekati tamo. Oni bi se pobrinuli za to.

Kad sam ustao, na trenutak sam pomislio da sam zaboravio nešto. Pogledao sam na liniju mekog bijelog pjeska, zapljuskivanje plitke vode i sjećajući se, nasmijao sam se.

Nisam trebao svoje cipele.

Stela Petlevski (11 god.)

IZGUBLJENI KVART

Danijel Štriga

<http://www.glupinickname.com/>

Krenuvši od Ilice, pratite potok Kustošak nizvodno. Poslije željezničke pruge skrenite u prvu ulicu desno. Hodajte Poljičkom i Radgonskom ulicom sve dok ne stignete do velikog pješačkog mosta kojim se prelazi preko željezničke pruge.

Tu je prolaz u izgubljeni gradski kvart.

Nećete ga naći na nijednoj karti Zagreba niti će vam ga itko od obližnjih stanovnika moći pokazati. Oni koji su ga pronašli vjerojatno šute jer im nitko ne bi vjerovao. Most je, naime, jedini način ulaska u kvart, a i on je užasno nepouzdan: možete ga prijeći stotinu puta i dosjeti na llicu.

Pukim sam slučajem nabasao na izgubljeni kvart.

Šetajući se jedne večeri, našao sam se na pješačkom mostu baš kad su se krenula buditi gradska svjetla. Krenuo sam prema Illici, ali sam, umjesto nje, ugledao još jedan labirint uličica. I tu se palila ulična rasvjeta, ali drugačije od onih na koju sam navikao. Umjesto narančastih neonki, ugledao sam goleme treperave žarulje kakve nisam video desetljećima. Spustio sam se u ulicu.

Kroz raspucali asfalt rasli su maslačci. Sa obje strane nalazile su se oronule kućice nakriviljenih drvenih ograda. Bilo je proljeće i iz vrtova se širio miris jorgovana. Na nekim od prozora kuća ugledao sam lica staraca. Nisu me primijetili. Ili nisu obraćali pažnju na mene.

U jednoj kući netko je upalio svjetlo. Iz dvorišta druge čuo se zvuk ručne pumpe za vodu. Kroz otvorene prozore začuo sam radio kako svira zaboravljene pjesme i izvještava o ljudima koji su već godinama mrtvi. Čuo se posljednji večernji pjev ptica.

Huk prometa na Illici je utihnuo.

Htio sam saznati gdje sam točno, no nijedna kuća nije imala broj. Ulična tabla na uglu zjapila je prazna. Prošao sam kroz drugu, treću, četvrtu ulicu i sve su imale jednake table bez natpisa. Ponegdje bih ugledao i automobile – prastare istočnoeuropejske olupine koje su nekorističene stajale uz cestu. Usred kvarta sam pronašao livadu sa malim okretištem i zahrdalim tramvajem kojeg su prekrile puzavice. Iznad vozačke kabine stajala je tabla sa brojem 16 što je tramvajska linija za koju nikad nisam čuo. Pruga je završavala pedesetak metara od okretišta, utonula u korov.

Prožela me nelagoda. Hoću li se moći vratiti Zagrebu kojeg poznajem? Izgubljeni kvart je odisao pljesnim mirisom staračkog stana, smradom vječnog sna o nestaloj prošlosti.

Posegao sam za mobitelom, ali on nije radio. Krenuo sam natrag prema pješačkom mostu, ali ga nisam mogao pronaći. Lutao sam ulicama i osjećao kako se vrtim u krug.

S obzirom da ovo pišem, očito je da sam uspio napustiti kvart. Lutajući njegovim ulicama, pronašao sam jednu koja je bila šira i novija od drugih. U njoj sam ugledao iznenađujuće čistu autobusnu stanicu. U životu sam se načekao autobusa, ali nijedno čekanje mi se nije činilo dugo poput ovog. Već se spustio mrak kada se autobus konačno pojavio. Vozač se zaustavio na stanici. Osim njega, nitko od putnika kao da nije ni primijetio gdje se nalaze. Zamolio sam vozača da me pusti u autobus iako sam ostavio novčanik sa pokazom kod kuće.

“Znaš, ovo ti baš nije bilo pametno”, rekao mi je. “Upadaj.”

Zahvalio sam mu, ušao i upitao ga da kakvo je ovo mjesto.

“Ponekad, kad grad raste prebrzo, neka se mjesta izgube u njemu. A ako dovoljno dugo ostaneš tamo, ti se isto izgubiš.” Pogledao me. „Nakon nekog vremena, ni vozači te više ne vide.”

Nemam bolje objašnjenje od ovog.

Stela Petlevski (11 god.)

RENESANSA LARPA U HRVATSKOJ

Irena Hartmann

Ivana Delač i Vesna Kurilić

Za sve nesretne duše koje se s njime još nisu susrele, larp (ili LARP, osjetljiva je to tema) je riječ i kratica za Live Action Role Playing. Igre igranja uloga (ali ne za stolom, kao što igrate DnD), bliža improvizacijskom kazalištu nego ičemu drugom. Ja kao relativno neiskusno čeljade, bavim se larppom zadnjih godinu dana. Dva komorna i 4 vanjska larpa kasnije, navukla sam se. Ali kažu mi da nisu larppovi bili uvijek ovako dobro organizirani, zamišljeni, odrađeni. Sve više se pridaje pozornosti detaljima, pogotovo u kostimima i setu. Ovo je procvat larp scene. Uhvatila sam dvije larperice koje valjda svi larperi i pola ostalog fandoma znaju, **Ivanu Delač i Vesnu Kurilić** za malo više informacija o temi i da mi kažu koliko ima istine u tome. Ako ništa drugo, o njihovom utjecaju na sceni i kompetenciji za razgovor o temi govori i nagrada SFERA koju su doobile ove godine u kategoriji posebnog ostvarenja za larp Astra.

Djevojke, predstavite se ukratko.

Ivana: Ja sam po struci psiholog, radim u osnovnoj školi i trenutno sam na kraju drugog stupnja edukacije iz bihevioralno-kognitivnih terapija. Također sam spisateljica,

predsjednica žirija za dječje nagrade SFERICE, članica žirija za nagradu SFERA, i nabrijana larperica.

Vesna: Radim kao knjižničarka, što se uglavnom svodi na pisanje o knjižnici, preporučivanje opuštene i žanrovske literature korisnicima i pravodobnu edukaciju ljudi o veličanstvenosti esefa - dok su tinejdžeri! Trenutno vodim dva fantasy čitateljska kluba za tinejdžere, te se zabavljam raspravama o najdražim likovima iz YA žanrovskeih serijala.

Koliko dugo larpate?

Ivana: Aktivno od 2011., iako sam imala nekih skromnih kontakata s larpom i ranije.

Vesna: Isto kao Ivana. Trebala sam ići negde početkom dvjetisućitih u Kutinu (nekoć najveća larperska okupljanja u državi) s ekipom iz srednje, ali ne mogu reći da žalim što se to nije dogodilo.

Kako ste počele s time?

Ivana: Ana Rajner je na SFeraKonu 2011. pričala o mini konvenciji Parni zakon koja se dva tjedna kasnije trebala održati na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Tema mini konvencije je bio steampunk, a u sklopu nje su organizirali i komorni par-satni steampunk larp koji me oduševio jer je bio sasvim drukčiji od onog kako sam doživljavala hrvatski larp dotad. Pa sam počela obilaziti larpove da vidim čega tu sve ima, i zakvačila se potpuno :)

Vesna: Apsolutni potpis :) Još se sjećam djelića opisa svog lika na Parnom Zakonu, igrala sam nabrijanu isusovačku knjižničarku koja se dočepala polovice Teslinih nacrta za nekakvo čudo, koje je na kraju jedan igrač bacio kroz...

Kako čovjek uopće krene s larpom (osim ako nema ljude koji ga vuku za rukav godinama pa popusti prije ili kasnije - ili ne naleti na larp vezan uz franšizu koja je zanima, *khm* TESC *khm*)?

Ivana: Ljudi koji te vuku za rukav godinama su odličan način za početi se baviti larpom :) Obično ljudi ili zanima pa guglaju "larp u Hrvatskoj" ili nešto slično, ili nabasaju na web stranicu nekog larpa, ali čini mi se da ipak najveći dio dolazi usmenom predajom i po principu "E, tebi bi ovo moglo biti super, ajd' dodat ču te u grupu na Facebooku".

Vesna: U zadnje vrijeme dosta ljudi google (pri čemu pomaže što sve više domaćih larpova ima sajtove na netu), ali usmena predaja još uvijek prednjači. Onda jednostavno

Larp "Astra"

nađeš nekoga tko ti može pomoći pri pripremi za prvi larp (Ivana i ja se i time bavimo, u fušu), snađeš se za prijevoz to terena et voilá!

Kakve su pripreme (psihološke, za uživljavanje u liku - i materijalne)?

Ivana: To jako ovisi, barem meni, o tome o kakvom se larpu radi. Za neke larpove se rade kostimi i propovi (čija cijena ovisi o dostupnim materijalima i Hreliću), neki ne zahtijevaju skoro nikakvu materijalnu pripremu (npr. komorni modern-age larpovi). Što se psihološke pripreme tiče, ona isto ovisi o tome koliko duboko želim ići. Recimo, ako sam baš raspoložena za odigrati nešto meni osobno važno (npr. komplikiranu obiteljsku povijest u priči lika), pripremam se za to tako da dosta razmišljam o tome, tražim sama sebi granice i pokušavam predvidjeti kako bih mogla reagirati u nekoj ingame situaciji. Teorijska priprema ovisi primarno o tome koliko me setting zanima. Na primjer, za prvi TESC larp sam proučavala lore Elder Scrolls-a danima, vodila bilješke, neke stvari čak i učila, dok za neke larpove pročitam samo priču larpa.

Vesna: U Hrvatskoj obično igramo dvije vrste likova - pre-gen (unaprijed osmišljene) likove koje igrači dobiju od organizatora, ili likove koje sami napišemo. Priprema jako ovisi o tome. Pripremanje opreme može potrajati i više od šest mjeseci (kao što je Ivani i meni bilo za već spomenuti prvi TESC larp), ali i manje od pola sata (zaviri u ormar i nadaj se da imaš nešto što može proći pod dvadesete godine 20. st.). Što se psihičke pripreme tiče, kao što je Ivana rekla, jako ovisi od slučaja do slučaja.:) Iako još nismo došli do toga da se pripremamo poput glumaca, istražujući određene aspekte ličnosti likova koje igramo, ne bi me iznenadilo da dođemo i do toga. (U Hrvatskoj, npr. u larpu ima određen broj ljudi koji se manje ili više profesionalno bavio glumom, pa i to pomaže.) Jedan prijatelj je lika pripremao vježbajući određene izraze lica pred ogledalom... bio je dosta uvjerljiv prolupani mag.:)

Kako bezjaci reagiraju na objašnjavanje larpa i larpanja?

Ivana: Neki na definiciju "Igra uloga koja kombinira elemente improvizacijskog teatra i psihodrama" reagiraju blijedim pogledima, neki se oduševe i kažu kako je to fora, a nekim je naprosto previše čudno (makar i sami bili geekovi) i potrebno je dosta objašnjavanja i primjera da uopće shvate o čemu se tu radi i kako to točno izgleda.

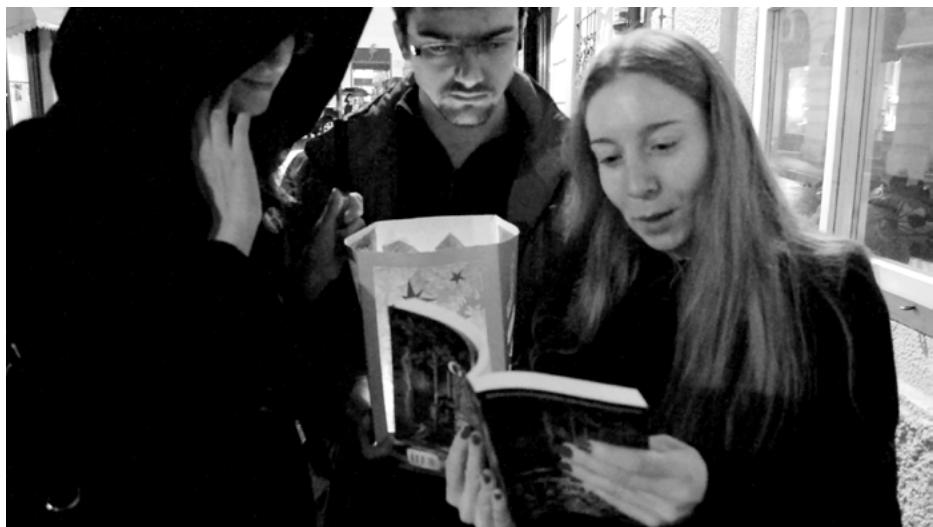
Vesna: Jako ovisi s kime pričaš. :D Meni na poslu obično dobro prođe (knjižničarima kazalište nije strano - iako je larp sve, samo ne kazalište - pa nekako uspiju povezati stvari), ali obično je potrebno objašnjavati teoriju u više navrata da bih baš bila zadovoljna iskrom razumijevanja u očima slušatelja. Nekima uopće nije jasno i nikada im ni neće biti. Mnogi misle da je to pretjerivanje i eskapizam (a onda odu doma gledati turske sapunice). Najdraže su mi reakcije "a gdje se to može probati?"

Jeste li se susrele s predrasudama prema larpu?

Ivana: O, da. Čak i u generalnom fandomu. Najčešća predrasuda je, čini mi se, to da

se mi samo igramo i mlatimo boffer mačevima i da odbijamo odrasti, i slične stvari. Mojim kolegama psihologima je, doduše, uglavnom to sve skupa vrlo zanimljivo. Ljudima s kojima radim u školi je uglavnom naprosto čudno i ne shvaćaju baš zašto bi se netko time bavio.

Vesna: Najjača predrasuda, od onih koje nisu zlonamjerne, ostaje sljedeće: svi larpovi moraju biti povijesni i/ili fantasy. Ljudima je teško pohvatati koncept larpova u modernom settingu, eksperimentalnih/artsy larpova ili nedajbože psiholoških larpova. Kao i sa svakom specifičnom populacijom (pa i geekovima) - ljudi vide površinu (klince u lošim tabardima s ružnim spužvastim mačevima) i ne zanima ih, npr., da u Danskoj postoji srednja škola čiji jedan razred uči isključivo kroz larpanje, da je larp u nekim dijelovima Europe sasvim prihvaćen akademski predmet izučavanja, da se larp može koristiti za terapiju, edukaciju, socijalizaciju, razvijanje nebrojenih vještina... no, da. Sva sreća pa danas već i Hrvatima možemo reći "ali, radili smo taj, taj i takav larp, kako možeš reći 'to je zabava za klince?'") ;)

Larp "Astra"

Kako se nosite s time?

Ivana: I don't really care :) Znam zašto se bavim larpom i što od toga dobivam, emocionalno i na planu osobnog razvoja, pa me najčešće ne dira. Nekad, doduše, zabolje kad zbog suptilnih reakcija ljudi iz fandoma shvatim da larp doživljavaju kao manje vrijednu geekovsku aktivnost.

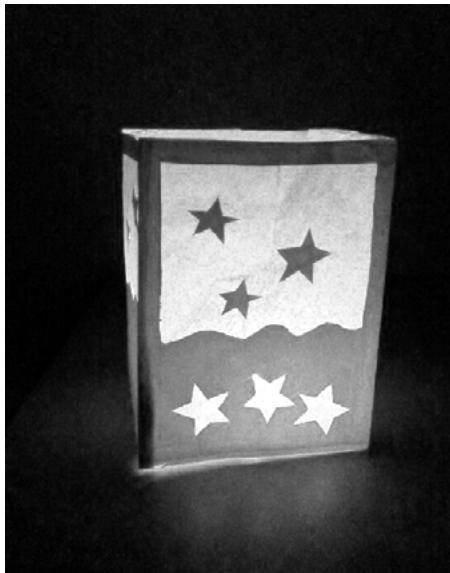
Vesna: Ignoriram i smijem se s kolegama larperima :) Također i, s Ivanom, promoviram larp kao edukativnu, umjetničku i sličnu aktivnost. Sreća pa se obje bavimo nekim dosta specifičnim vrstama larpa (npr. larpovi bazirani na književnosti), pa imamo poneki dosta kvalitetan kontraargument za neobaviještene heretike.:)

Što je to strašnozvučeći “bleed” i je li stvarno tako strašan?

Vesna: Bleed različiti ljudi interpretiraju na različite načine, a ovo je oprilike moj - kad tijekom igre (u ovom slučaju larpa) dolazi do zamućivanja, ponekad i brisanja granica između onoga što osjeća lik kojeg igras i onoga što osjećaš kao osoba, odnosno igrac koji ga igra. Najlakše ga je uočiti kad se tijekom igre naljutiš na nekog drugog lika i onda to kasnije pomiješaš s osjećajima koje imaš prema njegovom igracu. (Da se razumijemo, vrijedi i za pozitivne stvari - znaš kako se tu i tamo čuje da su se neki holivudski glumci toliko uživjeli u uloge ljubavnika da su se nakon snimanja filma spetljali i u stvarnom životu? To je na tragu larperskog bleeda.) Po meni, postoje dva problema s bleedom, odnosno dvije situacije u kojima se događaju kerefeke - kad ga igrac želi ili ne želi, a dogodi se upravo suprotno (nisu svi skloni bleedu, ali nekim se doista može dogoditi kad im niti ne padne na pamet; dok neki žude za njim, a onda igraju nešto laganje larpove u kojima ga je jako teško postići), te kad se dogodi, a ne primjetiš. Imala sam par slučajeva potonjeg u vlastitoj igri i moram priznati da je bilo dosta zahtjevno prepoznati što se dogodilo, sanirati štetu i uspostaviti opet normalne odnose s uključenim suigračima. Kako često spominjem, larp je strastvena igra za strastvene ljude (što najčešće nema nikakve veze sa seksom, nego sa stvarima do kojih nam je stalo, pa se borimo za njih), a strastveni ljudi rijetko mogu zadržati hladnu glavu i opažati vlastite emocije i promjene raspoloženja - a kamoli u tom trenutku uočiti da se radi o miješanju osjećaja igraca i lika.

Ivana: What Vesna said :) Meni je kao psihologu bleed jako zanimljiv fenomen, koji može biti i štetan (ako se ne prepozna i sanira, ili ako se igrac ne pripremi na mogućnost bleed-a u emocionalnom zahtjevnom larpu), ali i vrlo koristan (kao, recimo, kad se igrac s umjerenom socijalnom fobijom s ljudima zblji tijekom igre, pa se nastavi družiti s njima i kasnije jer se osjeća opuštenije). Mislim da je najbitnije biti svjestan da se bleed može dogoditi i ako ga ne planiraš, te ako tijekom igre imaš snažne emocije, sam sebe "skenirati" i razlučiti pripadaju li one igracu ili liku. Na taj način bleed postaje, rekla bih, poput neke od tehnika iz psihodrame, i izvrsno sredstvo za rad na sebi.

Relativno nedavno se povela rasprava o potrebi za isticanjem “trigger warning” upozorenja. Ukratko, gdje je nastao problem? Zašto upozorenja, zašto ne?

Larp “Astra”

Vesna: Problem je, između ostalog, nastao kad su se nelarperi uvukli u raspravu o emocionalnim zahtjevima dubljeg larpanja. Čitanje i pisanje o larpu je slično plesanju o arhitekturi - nema teoretske šanse da shvatиш о čemu se radi;.) A što se aktivnih igrača tiče, čak i u relativno maloj Hrvatskoj sceni (koja se jako širi!) imamo toliko različitih stilova igranja da neki ljudi jednostavno ne mogu shvatiti kako itko može igrati tako duboko da se, recimo, za stvarno rasplače tijekom igre, dok dio nas ne može shvatiti kako netko larpu može pristupiti kao video igrići u kojoj ne osjećaš ništa osim adrenalina i akcije. Ne smatram niti jedan stil igre lošim, sve dok funkcioniра i dok je dobar za igrača i ne narušava igru njegovim ili njenim suigračima;.) No, kod ljudi koji igraju emocionalno dublje može se dogoditi da u naizgled jednostavnom fantasy larpu nađu na neki element svojih trauma iz djetinjstva, ili aktualnih trauma, ili teoretskih strahova, a neki od nas na to loše reagiraju. U skandinavskim zemljama (koje trenutno u svijetu prednjače po raznolikosti i kompleksnosti larp scene) uobičajeno da je da igrači prije igre znaju apsolutno sve elemente koji će biti uključeni u radnju, dok kod nas još nekako imamo tendenciju prema trolu koji iskoči iza stupa (i propisno te iznenadi, ali ponekad i prepadne). Postoje domaći organizatori larpova koji baš žele izbacivati ljudе iz čizama, dok postoje i oni među nama koji žele ponuditi emocionalno uključenim igračima priliku da izbjegnu izrazito uznemirujuće elemente u larpu. Rasprava je, osim s vanjskim poticateljima prepucavanja, nastala između te dvije struje.

Ivana: Priča o trigerima je vezana uz priču o bleedu, na neki način - ako se te dvije stvari kombiniraju (pa se, recimo, u intenzivnom larpu koji ciljano ide na zamućivanje granice između igrača i lika dogodi nešto što udari igraču na neki njegov strah), može doći do svojevrsne emocionalne implozije i potrebe za dosta rada na sebi na sličan način na koji se saniraju traumatska iskustva. Srećom, to se događa rijetko - barem koliko mi je poznato po vlastitom iskustvu i pričama drugih larpera. Slažem se s Vesnom da je problem s pričom o trigerima nastao kad su nelarperi - ili larperi koji ne igraju emocionalno dublje - počeli raspravljati o problematici bleeda i triga, koju de facto nisu mogli potpuno razumjeti jer nisu iskusili ništa slično, ili je naprsto to previše udaljeno od njihovog načina igre. Tu se onda postavilo i pitanje odgovornosti za trigere igrača - treba li igrač izvijestiti organizatore o svojim trigerima prije početka igre, treba li organizator igru modelirati prema tim trigerima, te kolika je odgovornost organizatora ako se triger dogodi. Mislim da tu mnogo može pomoći precizan prijavni upitnik (s pitanjima poput "Želiš li i do koje mjere postići bleed u igri? i "Postoji li nešto što nikako ne želiš da se desi tijekom igre?"), koji omogućava organizatorima da prilagode likove i priču larpa. Ako do triga ipak dođe - jer najveći dio priče stvaraju igrači svojim likovima, na što organizator ne može uvijek, niti treba, utjecati - vjerujem da je odgovornost organizatora da pruži igraču svu potrebnu pomoć koju može.

Larp scena u Hrvatskoj. Je li stvarno tako različita danas za razliku od prije pet, deset, dvadeset godina?

Vesna: I Ivana i ja imamo istovremeno privilegiju i ograničenje da nismo sudjelovale u larperskoj sceni prije više od pet godina, tako da je sve što kažemo potaknuto prepričavanjima iskusnijih igrača. Jedino što se sasvim sigurno može dokazati jest a) da je danas daleko više organizatora larpova nego prije, b) da nikad dosad u Hrvatskoj nije bilo toliko žanrovski i tematski različitih larpova (istovremeno!) kao sada i c) da postoji jak odmak od američkog larperskog stila (poznatijeg kao Amtgard, po nekad najraširenijem setu pravila) i nordijskog stila (iz već spomenutih skandinavskih krajeva). Uvijek će postojati igrači koji u larp uvode različite stilove igranja, ali danas, ako na larpu u zrak bacиш šaku šljunka, pogodit ćeš više igrača koji naginju ka roleplayu i uživljavanju, nego ka fajtu i brojenju bodova (ili levela). Nekoć su potonji bili u velikoj prednosti.

Ivana: Vesna je ovo tako dobro sročila da nemam što dodati :)

Imate li za preporučiti neke domaće larpove?

Ivana: Od larpova koje sam igrala, uvijek bih rekla - TESC (The Elder Scrolls Chronicles), TESC i još malo TESC-a ;) Također, larpovi koje organizira Sven Nemet (steampunk larp Para pokreće svijet, antički larp Beyond Gods and Empires, Bizzaro larp) su vrlo zabavni. Ugodno me iznenadio i prvi event Dishonored larpa, pa se nadam da će ga biti još. I Terra Nova mi je bila odličan fantasy larp serijal, no on je nedavno završio - možda bude sljedećeg poglavlja. I bit ću narcisoidna pa preporučiti i naš larp Koliba jer je one-shot, intenzivna i psihološki zahtjevnija.

Vesna: Uvijek i zauvijek, TESC larp. ;) Kod mene dosta toga ovisi o organizatorima, pa znam bit skeptična prema određenim larpovima, koji me onda ugodno iznenade zbog igre koju stvore sami igrači. Imam još jednu preporuku - otidite na larp na kojem poznajete barem jednu osobu kojoj je stalo do vas, tako da vam može priskočiti u pomoć ako se pogubite ili krenete umirati od dosade. Da, da, dosta će ljudi reći da je igrač sam kriv ako se dosađuje (dosta larpova za zabavu traži aktivan pristup životu i događajima u igri), ali poneki od nas jednostavno trebaju malo pomoći. :) I potpis na Kolibu, barem prema feedbacku na dosadašnje igranje.:P

Vas dvije ste i radile neke larpove, zar ne? Koje?

Ivana: Prvi larp koji smo napravile bio je one-shot psihološki triler/horor komorni larp Koliba koji se dosad održao šest puta, od čega jednom na engleskom jeziku. Sa Svenom Nemetom smo suorganizirale zatvorski larp Ćuza. Najveći larp projekt koji smo dosad napravile je bila Astra, pervazivni špijunsko-književni larp koji je trajao dvanaest dana i u kojem smo se bavile hrvatskom poviješću, mitologijom i, ponajviše, životom i djelovanjem Marije Jurić Zagorke, Ivane Brlić Mažuranić i Antuna Branka Šimića. Astra se igrala u Zagrebu, u listopadu 2014., a jednodnevni nastavak Apokrifija u Rijeci u ožujku 2015.

Vesna: Usto, ptičica nam je došapnula da se jedan naš mini projekt čak našao u jednom od prijedloga za kandidaturu Grada Rijeke za Europsku prijestolnicu kulture 2020., tako da sa zanimanjem pratimo daljnji razvoj situacije. :) Jako je zabavno raditi larpove za ljude

koji za larp nikada nisu čuli, a kamoli se njime bavili.:)

Kako je prošlo to iskustvo?

Vesna: Kako koji larp! U svakom slučaju, to je uvijek nezaboravno iskustvo. Kako organizatori larpova imaju tendenciju postavljati pred sebe veća očekivanja od igrača tih istih larpova, događalo nam se da nakon završene igre imamo apsolutno suprotno mišljenje od igrača, ali većinski su naša iskustva bila jako pozitivna, pogotovo s Kolibom i Astrom.:) Astra je bila projekt koji smo pripremali tijekom osam mjeseci (s manjim pauzama od tjedan-dva), tako da je ona bila za nas jako edukativna u smislu rada u dvoje, timskih dogovora i vremenskog menadžmenta.:) Da trebamo sada raditi sve to ispočetka, bile bismo još opreznije u pristupu, ali vjerojatno bismo to opet prošle - ipak su adrenalin, feedback igrača i cjelokupno to iskustvo bili nenadmašni. Nezaboravni. Dozlaboga zahtjevni - ali krasni.:)

Larp "Astra"

Ivana: Teško je uspoređivati organizaciju one-shot komornog larpa i dvanaestodnevног pervazivnog, ali... Neki zajednički nazivnici postoje, poput učenja raspodjeljivanja zaduženja, osmišljavanja likova, predviđanja što bi se sve u larpu moglo desiti i na što trebamo biti spremne, i kako je Vesna rekla, općenito timskog rada i vremenskog menadžmenta. A to je sve, čini mi se, to komplikiranije što je više ljudi u organizatorskom timu. U svakom slučaju, jest nezaboravno i jedinstveno iskustvo, jer je osmišljavanje i provedba larpa, koliko imalo sličnosti s drugih projekata (na primjer, organizacijom konvencije), toliko i znantno drukčije. Vjerujem da smo obje dosad jako puno naučile o organiziranju larpova i da se sad možemo uhvatiti u koštac i sa zahtjevnijim projektima :)

(i pisati o njima na stranici astralarp.wordpress.com)

Vesna, ti pišeš larp blog. Izreklamiraj se malo.

Vesna: Errr... skirtsnwolves.wordpress.com. Eto, ima već više od godinu dana da ga pišem - došla sam do toga da mi statistike posjete ne padaju čak ni nakon nedavna dva mjeseca prisilne neaktivnosti (žiriji za SFERU i SFERICE, posao, život...). Format koji sam odabrala, kratki, povremeno zafrkantsko-osobni savjeti za larpanje, očito je ljudima dobro sjeo :) Najdraže mi je kad dobivam mejlove i komentare od potpunih početnika koji mi zahvaljuju na nekom random savjetu, i onda nešto kasnije te ljude sretnem na larpu i ispadne da je, za neke stvari, baš moj input s bloga bio ono što im je trebalo u prvim danima vlastite uključenosti u igru.:) Što da kažem, volim ljude, larpere još više.:)

Ivana: Ja imam potrebu kako nahvaliti priručnik "Larping for couples" sastavljen od niza postova na temu izazova i korisnih savjeta za parove koji larpaju zajedno, koji se na Vesninom blogu nalazi i u .pdf obliku :)

Toliko o tome. Čestitke Ivani i Vesni na nagradi SFERA - a svi vi koji čitate ovo, eto. Sad vidite da nije tako strašno, dođite, uključite se, igrajte se s nama!

Korina Hunjak: "Witch" i "Traveller"
<http://tenskies.deviantart.com/>

TUGA (SADNESS)

Timons Esaias

www.timonsesaias.com

Godinama nisam video jednog od Novih Ljudi i ovo nije bio baš najbolji trenutak da jedan od njih svrati. Planirao sam otići do Zida i razmisliti o ubijanju svoje ljubavnice.

Isabel ne bi bilo drago naći "jednog od Njih" u "svojoj" kući tako da sam razmišljao kako ga se riješiti još i prije nego je posjetitelj došao. Nagovorio sam njen program da odgodi njen jutarnji ritual i poslao sam brzi upit gradonačelniku zašto uopće očekujem posjetu.

"Tko zna zašto dolaze? Nije mi rečeno," odgovorio je. Ali kako ne bih pomislio da mi glumi blentavog birokrata koji nema pojma također je priložio kopiju poruke koju su mu oni poslali. "Posjetitelj za Morgantown Sektor, 9 ujutro, danas. Stanar Evor Knjigoveža."

Bio sam napet i sam sam si spravio čaj i pregledao najnovije rasprave o tome kako Novi Ljudi razmišlaju i koji je najbolji način za nositi se s njima. Većina je postova bila poprilično stara što je ukazivalo da se malo tko više muči tim pitanjem. Koliko sam uspio pohvatati današnji će posjet biti tek treći u zadnjih dvanaest mjeseci. Prethodne godine nije bilo nijednog. Promatrali su nas preko kamera, naravno, uključujući i one koje koristimo za promatranje jedni drugih ali činilo se da se njihov dio Čovječanstva tek tu i tamo letimično i nabranog nosa osvrne na naš.

Razmotrio sam osnove. Nikad im ne prilazi na bliže od četiri metra, namjesti skrbnika da prati udaljenost. Trudi se ne koristiti sleng koji ne možeš jednostavno definirati ako te pitaju. Što su rečenice složenije, to bolje. Obožavaju kad se mijenjaju glagolska vremena ali također ih i vraški zbunjuju. Nemoj počiniti nikakav zločin u njihovoj prisutnosti jer uvijek će cinkati. Ne izražavaj frustracije kad ne uspiješ shvatiti o čemu pričaju. Koristi skrbnika kako bi snimio i reproducirao što kažu sve dok nisi spreman odgovoriti ali ne traži ih da se ponavljaju. Čini se da ih to duboko vrijeđa. Ako si zbunjen, pitaj da ti razjasne.

Da, naravno. Zaboravio sam na glazbu njihova glasa, na slojeve.

Čuo sam glazbu u istočnom vrtu, onom malom pored donje radne sobe. Moj je posjetitelj bio u vrtu a sat je vrlo jasno pokazivao da je 8:17.

Ti Novi Ljudi, nemaju pojam o vremenu. Niti o pristojnosti dolaska na vrijeme.

Stavio sam čaj na pladanj i dodao još jednu šalicu. U sredinu sam stavio starinski tanjur na koji sam posložio ceremonijalni kruh i salitru. Posjetitelj se neće ničim od toga poslužiti ali činilo se da cijene kada ih se uključi u ritual. Odabrazao sam kefiju koja nije imala ikakav politički značaj i prekrio njome glavu pa izrekao manju molitvu i spustio se do radne sobe i svog gosta.

Trebao sam izreći veću molitvu. Gost se nije odjenuo kako spada i ostavio je glavu

nepokrivenom i time uvredom svemu iznad i ispod i jedna mu je ruka bila u potpunosti otkrivena i prekrivena onim gnojnim sivo-ljubičastim ljkuskama koje se migolje. Ključaju, ustvari.

Želudac mi se dizao ali bio sam pristojan i položio sam pladanj na mali granitni stolić koji je Isabel naručila iz kamenoloma u New Hampshireu i to samo par tjedana prije nego su im zatvorili granice. "Podsjeća me na Ono Onkraj," znala je reći. "Moj komad naplavine iz olupine Povijesti."

Stolić je također bio i lijep.

Moj je posjetitelj, na engleskom, ispitivao jednu od vjeverica koje su se hranile našim biljkama. Možda mu nije uspjelo na vjeveričjem. Čuo sam kako se isprepliću "Koliko kilograma pojedeš tijekom života?" "Koje je twoje porijeklo?" "Da li ovo vrijeme odgovara tvojem zdravlju?" i nešto u vezi sporta što nisam baš shvatio. Jedan je od glasova bio sopran, dva su bila alt od kojih je jedan bio ravni monoton a zadnji je glas bio falset. Baš sve redom tonovi koji mi idu na živce.

Vjeverica, činilo mi se, nije baš ozbiljno shvatila pitanja.

Pratio sam ritual "čaj u vrtu, ujutro nakon dugog putovanja" ali nije mi dao do znanja da me primijetio sve dok se nisam povukao do klupice i sjeo na nju. Bio je tih neko vrijeme i umjesto da sam si pripremao um za interakciju s strancem ja sam se pripremao za ubijanje Isabel i to ako je moguće prije nego što čuje za posjetitelja u vrtu kojeg je smatrala vlastitim iako je pripadao ljudima.

Isabel se nikad nije prilagodila konceptu dijeljenja, smatrala ga je "previše nezgodnim." Već bi njen stav bio dovoljan razlog da ju ubijem da smo živjeli tijekom neke od mnogih Revolucija koje su unosile živost u povijest prije nego su Novi Ljudi stali svemu tome na kraj. Sada se njen stav činio samo glupim i sebičnim a ništa od toga nije zahtijevalo smrtnu kaznu ili makar dobro bičevanje.

Ali svejedno sam ju morao ubiti. U to sam bio siguran.

Propustio sam prvih nekoliko slogova uvodnog komentara mog posjetitelja ali moj mi je skrbnik pustio snimku i usput davao komentare. Posjetitelj je htio da znam da mi njegovo ime neće biti od koristi te bih trebao koristiti samo njegovu drugu titulu; pitao se što mislim o frizuri u Blakeovoj Vizionarskoj Glavi Fratra Bacona; izjavio je da ga "muči" asimetrija molekula vodikova sulfida; te je želio znati da li su mi testisi oduvijek tako mali.

Moj je skrbnik primijetio da se iz te četiri izjave ne da izvući tema ali napomenuo je i da je svaka od njih u skladu s stavkama Vivaldijeva Četiri godišnja doba, po stavak iz svakog Doba transponiran u Dis pa spušten za petinu.

"U zimu mog života, Hermkiti talu i Veličanstvo, plodovi se ovog muškarca smežuraju; ne kao u proljeće kad sam mogao proučavati Blakeove crteže u olovci ali sam umjesto toga učio samo arhitekturu njegova prethodnika Iniga Jonesa čija je djelomična reinkarnacija Blake možda i bio i ne bi valjalo pasti u zamku dati komentar na nešto što slabo razumijem;

i ne kao molekula koju navodiš, koja je ista od stoljeća do stoljeća, od ljeta do jeseni do zime i možda simetrična u vremenu što je oblik ljestvica, nije li?" rekao sam.

Posjetitelj je sjedio, otkriven i arogantan a ruka mu je izgledala kao da pod kožom ruju crvi i nije ništa rekao. Izuo je desnu sandalu, odsjekao si prst stopala pa pažljivo izvukao kamen iz zida vrta i ubacio prst u rupu. Zarotirao je kamen i vratio ga natrag u zid ali nakrivljenog.

To me izbacilo iz takta i mozak mi se u potpunosti ispraznio. Ni moj skrbnik nije znao što reći na to te je zatražio dopuštenje da pretraži net. Dopustio sam ali nismo saznali ništa korisno. Imao sam dvadeset minuta za razmišljanje o mom mučnom gostu prije nego on kaže nešto slijedeće.

Nema smisla prenijeti vam bizarre elemente tog razgovora. Ustvari me tražio da pođem s njim i učinio sam to. Išetali smo iz vrta, prešli preko napuštenog polja za paradu i uspeli se terasama do dijela Zida koji je pratio greben zvan Čačkalica. Moj je posjetitelj pjevuo nešto sebi u bradu dok smo hodali, i to me činilo napetim. Koljena su mi pulsirala od neočekivana uspona ali radije bih umro nego se požalio.

Posjetitelj je bio dobrano ispred mene kad smo napokon stigli do Zida. Umjesto da je, kako sam očekivao, stao, uspeo se najbližim stepenicama do samog vrha i čekao me tamo.

Htio sam da mi se makne od kuće i htio sam doći do Zida i eto nas, daleko od kuće i na Zidu. Umjesto da budem zadovoljan, odabrao sam ovu priliku da sve odbacim. Predao sam se sitničavom zamjeranju.

Hermkiti Talu i Veličanstvo, gorio u ovom i slijedećem životu, postavio se na bedem oko metar od samog vrha stepenica i nije mi baš ostavio mjesta za prolaz. Umjesto da prehodam trideset metara niz stazu do slijedećih stepenica pa se vratim odlučio sam se nakloniti u pozu "strpljiva poslušnost i pokornost", tri metra od vrha stepenica, sve dok me ta Nova Osoba ne primijeti.

Proveo sam šest minuta u tom neudobnom položaju, bolnih koljena i desne pete u koju kao da mi je netko zario užarenig iglu. Previše vremena za razmišljanje i nastanak zamjeranja. Ali nažalost premalo vremena za postizanje smirenosti.

Naposljeku je moj posjetitelj zapjevao i time mi dao do znanja da se uspnem stepenicama i zađem u njegov prostor te stanem pored njega. Moj je skrbnik napomenuo da se radi o neiskrenom, reda radi danom pozivu pa sam ostao na mjestu. Ali skrbnik je krivo protumačio jer je posjetitelj uskoro opet progovorio i s tri glasa rekao da bih se odmah trebao uspeti na Zid.

Ustao sam i teturao uz te zadnje stepenice, napeto zauzeo mjesto unutar dosega tog užasnog stvora, ako je stvor uopće potomak Onog što je Iznad Nas, u što sumnjam. S te sam udaljenosti mogao čuti pomicanje tih užasnih krljušti, tih i sinkopirani šapat. Pozlilo mi je od toga, unatoč obuci u meditaciji i kontroli tijela. Pokušao sam si humorom skrenuti

pažnju, pitao sam se "Sigurno nije užasno kao večera s prvom punicom?" Po prvi put otkad sam odrastao nisam mogao reći ne na to pitanje. Od ovog je iskustva ta večera postala ništa bitno.

Usredotočio sam se na pogled pošto posjetitelj nije ništa rekao. Pred mojim se očima prostirala dolina Riblje rijeke i brežuljak s njene druge strane, stotine hektara šume. U bok brežuljka ugnijezdila se mala farma s poljima indijanskog kukuruza. Nikad mi nije bilo jasno zašto su na tim strojem-upravljanim farmama uzgajali kukuruz. Možda su njime hranili životinje u drugim zoološkim vrtovima.

Šumu pak nisam video kao šumu niti polje kao polje. Vidio sam svijet koji mi je zanijekan. Nikad neću kročiti tom šumom ili dolinom iza dalekog grebena ili bilo kojim drugim dijelom svijeta osim ako u pitanju nije neka druga ljudska enklava. Vidio sam čitav svemir izvan Sektora Morgantown, to jest izvan zatvora koji su mi izgradili Novi Ljudi. Čak je i naziv "Sektor" postao laž jer su sektori Knoxville, Huntington i Lexington, sve izvorno dijelovi Enklave Westylvania, odavno od nje odvojeni pa smanjeni i naposljetku zatvoreni. Moj sektor bio je sve što je ostalo od Enklave i sveden je na devet tisuća kvadratnih kilometara.

Nisam video šumu već gubitak svog istinskog prezimena, onog koje mi je zauvijek zabranjeno izreći ili zapisati. Novi su Ljudi u Konfucijevim tekstovima naišli na pojам Ispravljanja Naziva i sve nas podčinili tom vrlom programu. Pošto sam izradivao otmjene kožne uveze za privatna izdanja knjiga o umjetnosti, postao sam Knjigoveža.

Vidio sam gubitak značenja u tome pošto su jedini uvezi koje sam radio bili za službene povjesne knjige koje je svaka zajednica počela voditi. Suvremene verzije Domesday¹ knjige, pisane za potomke koje će možda jednog dana biti briga za posljednju generaciju čovječanstva koja je nekoć živjela izvan granica Zida. Nestalo je prave ljudske ekonomije i pravih poslova. Dano nam je sve što smo tražili, osim vojnog oružja. Čak su nam dopustili pištolje i rapire za dvoboje. Pošto nam je pruženo sve što nam treba, poslovi su se sveli na hobije.

Umjesto kukuruzišta, video sam gubitak kulture. Nije bilo gredica u tom polju pošto strojevi nisu koristili traktore. Stabiljike su bile posađene u šesterokutima, sjeme je u tlo pozabijao lebdeći sijač te tako nije bilo načina na koji bi se moglo gledati kroz polje u rastu. Tog mi je jutra to polje reklo, ja nisam ljudsko polje. Nisam za tebe. Novo sam.

Moja je odjeća odražavala gubitak kulture. Odgojen sam kao Kongregacionalist, u gradiću Little Falls u državi New York. Nosio sam američka odijela i kravate na posao, traperice i Pendleton majice po doma, sve dok Novi Ljudi nisu zaključili da su idealna odjeća za ljude halje i burnusi iz Perzije iz šesnaestog stoljeća. Moje suvremene manire zamijenio je ekstremni formalizam iz kineske pokrajine Shansi u drugom stoljeću i Japana u četrnaestom, s par izmjena koje su Novi Ljudi sami smislili. Učio sam dvorske poze i

¹ Prvi poznati popis stanovništva u Evropi, 1086. Engleska i Wales

službene mudre a moj je materinji engleski zamijenjen Sanskrtom za koji su Novi Ljudi odlučili da je naš najbolji jezik. Vješt sam u govoru znakova; ne jer meni ili nekom mom rođaku treba već zato jer Oni ne žele slušati naše brbljanje; stoga moramo razgovarati znakovima svaki put kad nas je više od troje.

Moju je vjeru zamijenila Mudrost, spojena od Islama, Zoroastrizma i Budizma.

Godinama sam se smatrao visoko odgojenom osobom, umjetnikom i intelektualcem. Uspješno sam se suprotstavio svakom izazovu i prilagodbi koju su nam zadali novi vlasnici planeta; izdigao se iznad standarda koje su od nas tražili. Bio sam voljan počiniti umorstvo i to istog dana, kao način za nošenje s svim, kao sučeljavanje s teškim i neugodnim prijelazom. Tog sam dana, na Zidu, ostao bez svoje osobnosti. Izgubio sam svoju ponovno izgrađenu, pažljivo održavanu, sigurnu i pristojnu osobnost. Pogledao sam preko Riblje rijeke očima zatočene životinje.

Borio sam se s porivom da gurnem posjetitelja s Zida ali samo zato jer sam znao da bi bilo uzalud. Ljudski refleksi nisu dovoljno brzi da ih možemo dotaknuti a kamoli ih srušiti a tijela im se prelako sama popravljaju.

Možda je osjetio nešto od mojih emocija jer odabrao je taj trenutak da bi pokazao prema kukuruzištu i pune dvije minute izgovarao disonantne četverotematske pjesme. Iznenadilo me što sam pratilo što priča iako mi je značenje bilo prebizarno i preužasno za prenijeti riječima. A ipak, pustio sam da mi skrbnik ponovi sve što je ovaj rekao dok je posjetitelj šetao bedemom i čekao moj odgovor.

Možda je u načinu na koji je čudovište pričalo bilo nekog umijeća ali nisam ga kanio udostojiti ponavljanja. Srž svega bila je iskrivljena i brutalna.

Pitao me znam li išta o drevnim religijama koje su prakticirale godišnje žrtve Bogu Kukuruza.

Dodal je kako umjetnik mojeg kova sigurno mora duboko poštovati moć Arhetipova.

Primjetilo je da je moja ljubavnica Isabel u dalekom i morganatskom srodstvu s kraljevskom obitelji.

Htio je da znam da se, od svih verzija ljudskih žrtava koje su poznavali iz naše povijesti, Saturnalije i Bog Kukuruza čine najplemenitijima, najugodnijima i najzanimljivijima.

Novi su Ljudi odlučili ponovno oživjeti tu praksu i proučiti njene posljedice.

Nisam li očekivao bolji urod kao rezultat?

Ne bih li se ponosio se što je predana bogovima na tako umjetnički način? Ili bi me syladala tuga?

Nadali su se, uvjeravao me, da će znanstveno i filozofsko proučavanje žrtvovanja i njegova rezultata omogućiti usavršavanje ljudske civilizacije; da će im razjasniti što je točno naša idealna kultura; da će im pomoći pružiti nam ispravnu nagradu.

“Te žrtve,” pitao sam, “prinosile se usred zime ili proljeća, zar ne? Mjesecima nakon danas,

je li tako?"

I zaista jesu ali uzet će ju i pripremiti sada, te žrtvovati kasnije.

Moj odgovor nije bio u složenoj rečenici. "Prevladat će tuga," rekao sam. "Užasno je to što činite. Užasno je što to uopće razmatrate."

Došli su po nju dok smo stajali na Zidu i kada sam se vratio doma više je nije bilo.

Došli su susjadi i govorili one nedovoljne stvari koje su im padale na um, činili sitnice koje su mi pomogle da preživim prvi tjedan. Nisam im rekao da su ju Novi Ljudi uzeli prije nego sam smogao hrabrosti maknuti je izvan njihova dosega. Planirao sam ubiti Isabel kako bih ju poštedio štogod da je slijedilo iako nikad nisam mogao zamisliti nešto ovakvo; i ta joj je mirna, osobna smrt oduzeta. Nisam im trebao reći da je Isabel nekoć bila predivna, ponosna, velikodušna – da je postala čangrizava i sitničava tek odnedavno, da se tako prilagodila potpuno izmijenjenu svijetu. Svi smo to znali.

Radio sam u knjigovežnici jer to je ono što ja radim makar nemalo više smisla. Novi su mi Ljudi učinili što i inače rade: oduzeli mi ono što najviše volim i tvrdili da je to za moje dobro. U tom ima još manje smisla.

Radio sam u knjigovežnici i razmišljaо o svom jadu. Vrtio sam ga po glavi na materinjem jeziku, engleskom, onom koji je moј posjetitelj smatrao prikladnim za obraćanje vjeverici. Shvatio sam da sam zahrđao, nakon svih tih godina razmišljanja na Sanskrtu. Većinom sam zatvarao vrata za bijeg. Odlučio sam da si neću dopustiti luksuz gubljenja razuma; da neću počiniti samoubojstvo; da ih neću pretjeranim otporom natjerati da me ubiju; niti da ću pobjeći u misticizam ili se uvjeriti da će mi neki bog pomoći nakon što sve do sad nikako nije, makar se sve iznad napokon jebeno pokrenulo.

Odlučio sam da nam samo jedan vid otpora može biti od ikakve koristi. Zapisaо sam ovu priču i uvezujem ju u ovaj i sve ostale moje uveze, na poleđinski papir i u mikročip u nadi da će zapis o onome što su Novi Ljudi učinili jednog dana dovesti do toga da im se sve to vrati.

Možda će ovo neki drugi planet zaštititi od njihovih nježnih uplitanja. Ali ja ne činim ovo iz dobročinstva. Nadam se da će i kod njih, vrlo uskoro – baš kao kod mene sada – prevladati tuga.

Korina Hunjak: "Whizz"
<http://tenskies.deviantart.com/>

EKSKLUSIVNO ZA ERIDAN: ARHEOLOŠKO-POVIJESNA SENZACIJA U MAĐARSKOJ

Matija Aleksandrovski

Arheološko-povijesni krugovi gore — to je zaključak Eridanovog posebnog odjela za obrađivanje povijesnih tema. Naime, Eridan je preko posebnih veza stupio u kontakt sa grupom mađarskih arheologa koji trenutno vode istraživanja u okolini Sigeta, mađarskog grada poznatoga po tome što ga od opsade Turaka junački branio Nikola Šubić Zrinski. No izgleda da je u obrani Sigeta Zrinski otišao mnogo dalje nego što su inicijalni povijesni zaključci dali naslutiti.

Ekskluzivno saznajemo iz razgovora s odgovornim arheolozima da je u istraživanjima pronađena kutija sa zapanjujućim sadržajem. Kutija je već sama po sebi vrijedna, napravljena od kombinacije srebra i zlata, no ono što je nađeno u njenoj unutrašnjosti začudilo je i najbolje poznavatelje tog perioda.

Kutija je sadržavala hrastov križ i 2 glogova kolca, svi redom izvrsno očuvani- rijetkost za drvene artefakte te starosti, pismo (nikada odaslanо) potpisano od strane Nikole Šubića Zrinskog i nešto što je arheolozima djelovao kao organski ostaci koji su kasnije poslati na analizu. Pokazalo se da se radilo o češnjaku. Pismo je pak bilo osebujnog sadržaja- u njemu je Zrinski svojem prijatelju Petru napisao da ga je jedne noći posjetio „sam Bog, u svojoj velebnjoj osebujnosti i ljubavi“, govoreći mu da će Turci napasti Siget. Bog mu je navodno otkrio da je Sulejmana Veličanstvenog zaposjeo sam Sotona, davši njemu i drugim odabranim Turcima mogućnost da produže svoj život pijući krv ljudsku, osobito hrvatsku i židovsku budući da su „Židovi odabran narod prema Bibliji, a Hrvati božja posvojena djeca“. Nadalje priča kako mu je Bog naredio da je jedini način da spasi Siget od sigurne propasti taj da ode u „ljeto gospodnje 2015.“ te okupi „hrabre ratnike hrvatske objedinjene pod znakom šatora na obalama Save.“ Jedno ime je istaknuto: Gyuro Glogosky.

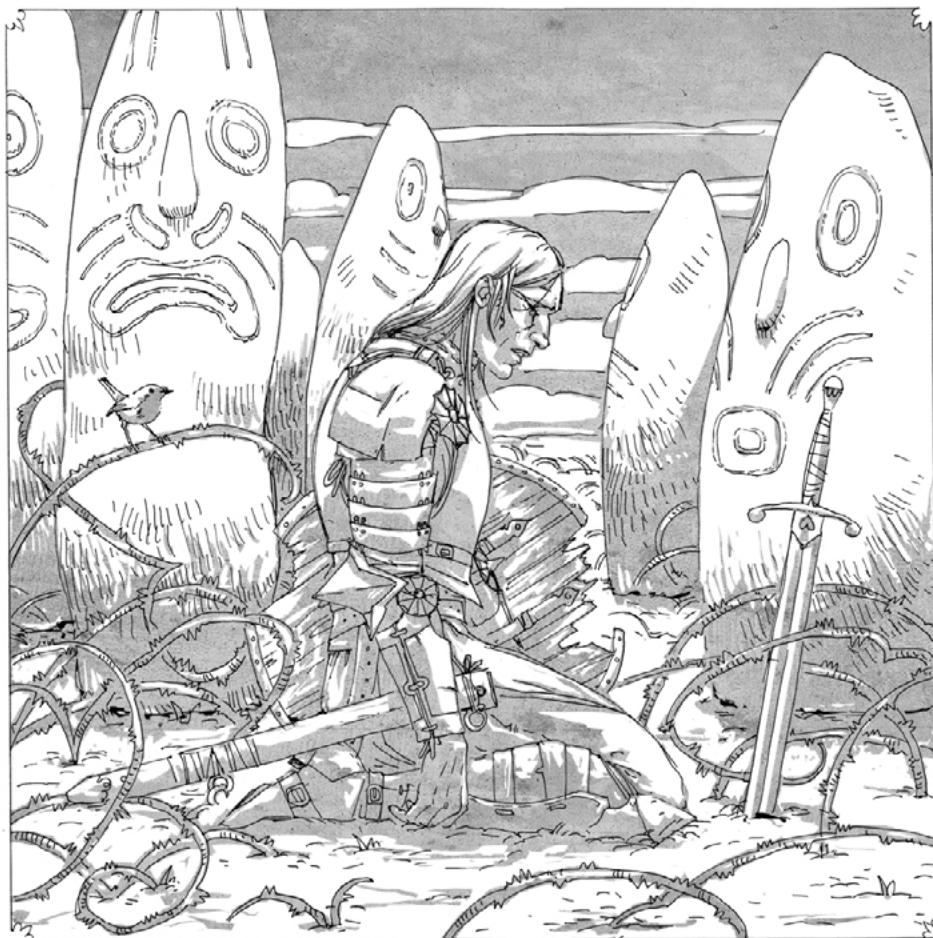
Zrinski dalje piše da ga je Bog poslao u budućnost, da se susreo sa ratnicima i njihovim vodom Glogoskym koji nije mogao hodati te da ga je, u maniri Isusa, dodirom ruke izlijiečio i postavio na noge, time ih uvjerivši u vlastitu priču. Dotični su, naime, do tada mislili da je riječ o Srbinu koji ih, kako to Šubić poetski navodi, „zajebava“.

Zrinski se potom vratio s Glogoskym i njegovih odabranih 300 ratnika te ih istrenirao u umjetnosti onodobnog ratovanja, stvorivši posebni bataljun za operacije noćnog lova na turske krvopije. Oboružani srebrnim bodežima, glogovim kolcima, hrastovim križevima i češnjakom, Gyuro i njegovi ljudi su pod okriljem noći lovili turske krvopije i smicali ih jedne za drugima.

U zaključku pisma, napisanog svega nekoliko dana prije pada Zrina, Zrinski piše da shvaća da mu je došao kraj, ali da se nada da su osmanlijske snage naporom njegove vojske i ratnika Gyure, znatno oslabljene i nesposobne za daljnje borbe na zapadu.

Korina Hunjak: "Knight"

<http://tenskies.deviantart.com/>

POSLJEDNJA PIZZA (THE LAST PIZZA)

Frank Roger

www.frankroger.be

“Stvarno mrzim tvoje ponašanje za stolom”, rekao sam čovjeku koji se upravo materijalizirao u pizzeriji i zalebdio ravno kroz moj stol, i čak kroz moju pizzu četiri-godišnja-doba.

“Ne brini”, jedan od konobara je primijetio. “Ovi su većinom bezopasni. Imali smo ih još. Uključeni su u eksperiment u prijenos materije i dogodi se poneka greška u sistemu. Ne bi se trebali materijalizirati ovdje.”

Čovjek je otplovio meni s desna i poprimio čvrsti oblik dok su mu stopala još uvijek bila ispod stola mog susjeda. Zapeo je i zaurlao je u boli kad dok je raskidao stol.

„Žao mi je zbog nereda“, ispričao se konobar. „Riješit ćemo ovo.“

„Sve se radi u ime znanosti“, primijetio je moj susjed s razumijevanjem.

„Meni više izgleda kao terorizam“, suprotstavio sam se. „Samo pogledaj svu tu štetu.“

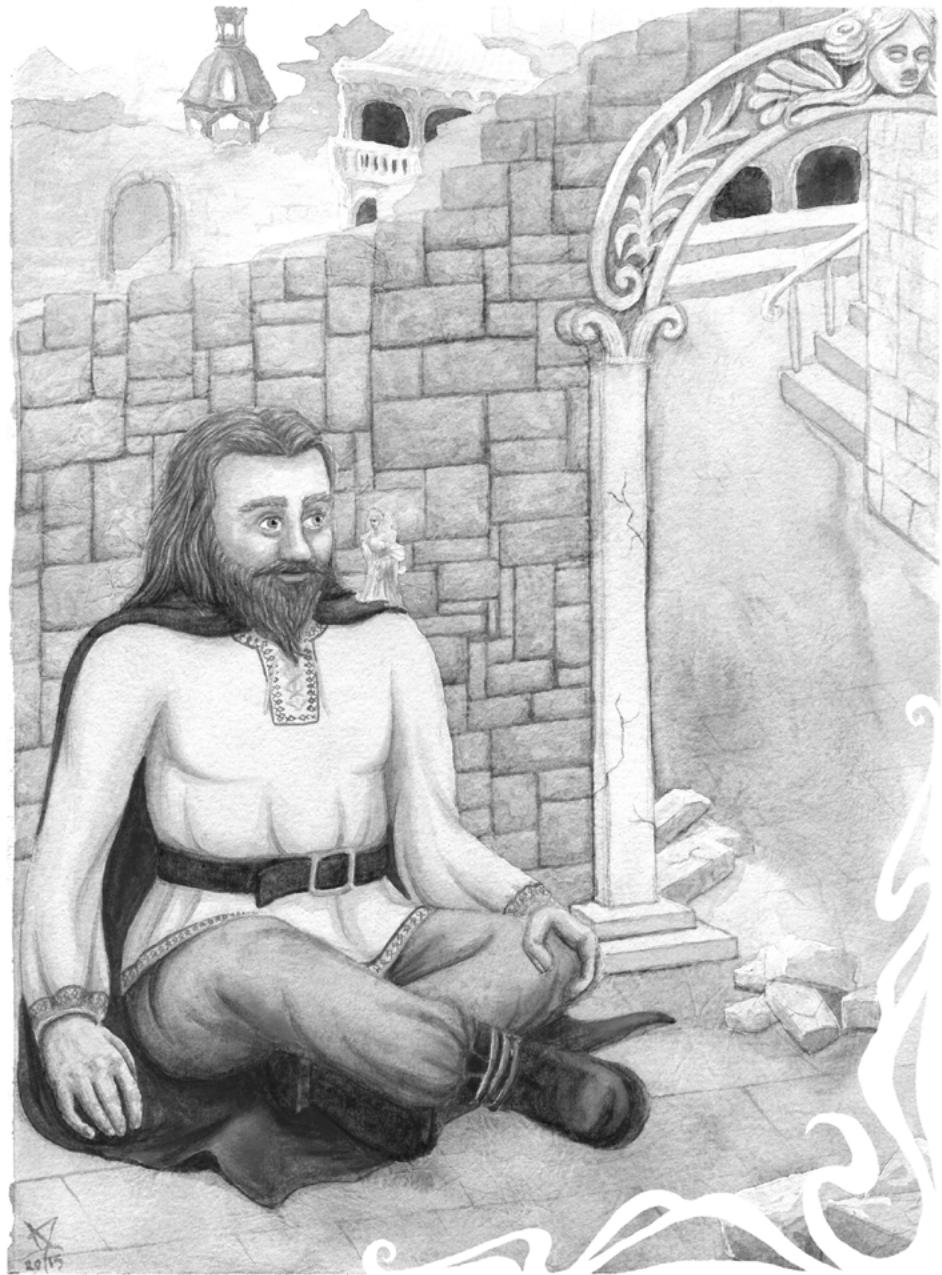
Čovjeku koji je krvario pružena je pomoć, odvelo ga je nekoliko konobara, i upropasten stol bio je zamijenjen. Moj susjed je zatresao glavom i rekao:

„Imamo sreće da je ovaj tip zapeo u stolu. Moglo je biti gore.“

Par trenutaka kasnije video sam stopalo i potkoljenicu kako se materijaliziraju, strše iz mojih prsa.

„Tanka je granica između znanosti i terorizma!“, viknuo sam u panici. To su bile moje zadnje riječi.

Nela Dunato: "Regoč"
<http://neladunato.com>

INK

Roberta Grdaković

Building worlds with words. It happens quietly, like most things do, unobtrusively if not for the earth-shattering changes it brings upon my life. I am lying on the patchwork duvet that covers my bed, perched on my right elbow while my left hand toys with a pen, teasing the empty paper with a promise of words. They swirl inside my head and eventually I scrap the tip on the white surface and something happens.

It begins unexpectedly, so suddenly I never get the time to understand why nor how. One moment I am writing the syllables neatly, bleeding black ink with a swift motion, and the next the world stops. The world I used to know.

The twisting emptiness around me morphs and twirls into the confines of shape, humming, throbbing with life. Colour springs and grows before my eyes and suddenly in the miracle of this birth the shapes begin to grow, enveloping the old yellowing walls of my room, pouring over the faded paper of the old posters crookedly covering them and pushing until it breaks free into open space. I write and the inky blood of this illusion pumps into its very core.

And it grows more. It changes. It becomes. I keep on writing, feverish in my fear to shatter this miracle, and my wide eyes cannot be peeled from the sight I behold. The white of the paper is stark in contrast with the colours of this world. A world I made up inside my head. Or I haven't.

I shut my eyes, willing it to disappear like the illusion I know it is, but the world does not drop dead. When I lift my lids, lightly, almost thrilled, it still stands around me.

Green meadows stretching as far as eye can see. A light breeze that combs through the grass, tickling the heather. Playfully mussing the brown locks of my hair.

I gasp.

Surely I made it up inside my head, this world. But the mad girl that I am can still discern the light touch of wind on my skin from an illusion. And when I crouch and feel the fibres ridging the blades of grass under my fingers, I... I feel. I touch. It makes me spin around myself. It is a gut-wrenching realisation, so sudden, so abrupt. My insides are a twist of awe fighting with panic. Thousands upon millions of question explode inside my swooning head, but all I can think is: *I built a world with words*. Where once stood a small cramped room, dimly lit by the sunlight filtering through the north-facing window and an old cerulean desk-lamp, now a wide sky overwhelms my sight with brightness and sunlight caresses my bare forearms. Nothing in my gaze is familiar and I find it hard to breathe. I clutch my notepad to my chest, bracing myself against this world. My notepad and my pen, the only things that remain unchanged.

And so it begins. Blinding panic lurks within me as time passes without me perceiving it. It

must pass, I reason. Then the white wave that has been building inside my chest reaches its apex and I stop knowing anything. The first thing I remember is lying on the soft grass clutching strands of brown hair. My own, uprooted violently from my own scalp.

Time passes, with a yellow sun journeying the sky, and the skin heals, my mind's hyper-awareness dimming to numb acceptance. Time passes and I wield my pen once again, idly wondering the absence of hunger or thirst. Perhaps I died. Perhaps I didn't. Perhaps I have lost my mind.

I write. Unable to do much I let the ink flow and pen this world. I fill it with more. More everything, from butterflies to bats, oaks to reeds, winds to frost, a roaring ocean beyond the mountain ridge. I shape it and whittle at its surface until I know, without understanding where this knowledge has come from, but feeling the ancestral rightness of it, that I must set it free. I must allow it to breath at its own pace. To exist.

It is with a hint of hesitation that I tear a page from my notebook and send it in gale that the breeze has grown into. I set it free.

I take a clean sheet and without thinking much I pour my ink and a new world burst into existence. Much like its predecessor I paint its fullness until I tear a page and set it free. The paper soaks in the murky lake and I defile the whiteness of another page. My pen strikes with vicious force, a ruthless midwife. A world is born. Tall, tall, taller towers of smooth stone spiral into matter, blocking the winter sunlight with their sheer size. Hallways of granite in their bowels, courtyards where not a single wisp of wind passes to ruffle the scrawny trees. Empty benches.

For all their wholeness my worlds are empty.

It is foolishness that composes the next words. My pen stabs the paper and suddenly it screams with the pain of air expanding the lungs for the first time. My head shoots to my left and my heart almost stops at the sight.

Pink and shivering in the cold, thin limbs and a mop of blond hair, it curls on the stone floor. I gasp. I have created life. Life. Living, feeling, *thinking*. I quiver and like the craven I am, before its – her – eyes can turn to me, I rip the page free from the binding and set the world free. Frantically, the pen almost slipping from my sweaty fingers I write another world into life.

It takes me a long, the longest, time to finally gather the courage to face one of them. They, the people I make. Yet, for all they have not been grown from the womb of a woman, but from the madness of my imagination, they *are* as much as I *am*.

They exist, make choices, make changes. The worlds thrive under their eager hands. They look after one another, fight one another, hate and love. Procreate. I have given them more than life. I have given them the power to make life. They are people, like

myself.

I grow bolder. I write them stories, I give them purpose, I give a nudge to their fates, before setting them free.

I cannot gaze into their eyes. I fear what I would see.

It takes me a long, the longest time to finally face one of them. And when do I know nothing will ever be the same. I gaze into a pair knowing green eyes and I cannot look away. Bottle-green eyes, I have written, but the reality of it is more complex - it always is, I should have known better. Flecks of blue and flecks of jade, floating in a sea of malachite, a universe in two orbs. And a look that sees through my written clothes, my written disguise, to the very core of my being. A look that sees how *different* I am.

"What are you?" he asks in a voice that is the deep rumble of an underground river. I want to answer "I am a god. I made you", instead I say in a feeble voice "I serve". Humbly so. I am a slave. A slave to the ink that spills from my pen, to the images that press against the back of my forehead, clawing for release, to the hundreds of voices that wish for a throat and a mouth to shout and ask me what I am.

I look at him, standing an arm-length from me, clad in a simple green tunic that matches his eyes, broad shoulders proudly squared and I cannot stop myself from thinking I have outdone myself, or my fingers have grown a mind of their own, for the more I look and the more I think I could never imagine the complexity that is another person. But perhaps that is the way the words are, small seeds of existence that comes to shape itself, unbound by the limits of my mind.

I find myself wanting to tell him something, wanting to keep the attention of those eyes, wanting to see that bearded face move into an expression, any expression. All expressions. I stand before him and he looks at me and I am not scared. I do not wish to flee like I had fled every time one of them have tried to approach me.

I look at him, standing tall and motionless, almost waiting for the words I am looking for, his eyes unreadable, and for the first time since I have written someone into life I wish I were not so alien, I wish there was something in common to us.

"We are all just stories" I murmur, mindlessly voicing my thought. Just stories. And we are, all lives are stories. "Only, I have written yours and you look at me, not at the imaginary me you all glimpse, the face in the crowd." And its tearing me apart.

He smiles, then. White teeth and green warm eyes. He smiles and extends a hand, tilting his head slightly. I wish to take it, but how can I? I clutch my notebook with desperation, my only anchor.

"You gave me life. Will you set me free?" he asks simply, his rich voice a hum that crawls underneath my skin. So warm. I wish I could melt within it, trap myself in the warmth. His hand is still extended and he waits patiently. "Will you set yourself free?"

I wish I could, take his hand, rip this page and set us both free, but it is only a flight of fancy. I do not belong in this world, in any world any more. It is the price I pay for the power I have.

I do the only thing I can, ripping the page out and placing it where my hand would have loved to be, in his own calloused one. He towers me for the briefest moment, inclining his head towards me, sadness in his green eyes. It breaks my heart but I set him free.

The ink spills a word on the clean sheet and he fades away with the rumble of his words almost an echo “I think I made you up inside my head”

Lifebringer. Conjuror. Witch. The worlds grow in number and size and I am given many a name. I meet so many people, learn so many languages, so many skills, taught to me by the strangest folk in the strangest places. Yet no one is looking at me, through me, as he did. And when I sleep in foreign lodgings, in written beds, the memory of my old bed with its patchwork duvet translucent and surreal in my mind's eye, I often dream of that knowing gaze and when I wake to the harsh reality I have written myself into, my heart breaks anew.

Time passes and a myriad of worlds grow and change before I set them free. I cannot keep them shackled in paper dungeons of my notebook for long.

Time passes and I grow maudlin. I am a wanderer. Always alone, dreaming of peace. Of a home. Of dark hair and large hands and the deep baritone that has made my skin hum in contentment. I wish for a world I could call my own. But I had spoken the truth to him, I am a slave. And I am cursed.

Time passes and I stop caring, stop hoping. I am a damned soul, burdened with the solitude of gods.

Eternity shapes itself one world after the other, time living up to its relativity, but I am unchanged. All becomes an endless repetition of well rehearsed movements, the monotony broken only by the inability of my mind to conceive the same world twice. All is the same. Until it isn't.

One day - the first in a long row that I acknowledge as such - something happens. Something different. I am standing on top of a dune, gazing into the endless sea of golden sand, watching a giant red sun dip slowly in the horizon, when a new world begins to write itself. But my pen is tucked in the pocket of my large trousers and my notebook is strapped to my chest, secured under layers of white cotton and a leather jerkin, away from sight.

My eyes widen and I feel my heart drum loudly in my ears as I watch amazed at the square stones piling one on another around me. Wooden beams lodge themselves above my head and the warm crackle of a fire breaks the silence that the walls have enclosed me in. I am still frozen in my spot watching in terror and awe when a door springs in the

wall to my left and opens. The sun is shining brightly outside and all I can see is the dark silhouette of a tall man. He enters with a sure stride and the air leaves my lungs.

It cannot be.

“Your page had some space left.” the deep voice speaks softly. A smile is curling his lips and I cannot tear my eyes from his eyes. “I wrote a world. For you. For us.”

I look at him transfixed. I do not understand. It is impossible. But then again all of this is sheer impossibility shaped into tangible matter. Nothing is truly impossible.

He stands close enough for me to notice the shadows playing in the light wrinkles of his face and the dusting of freckles on his long nose. He looks back at me and extends his hand, like he had done once before. I look at my own hands, clutching the notebook and pen so tightly my knuckles have grown white and frown. When have I taken them out? Have I finally lost my mind? My heart is racing and I swallow the bout of panic that crawls inside my chest.

When I look up he is smiling warmly at me, almost boyishly beneath the close-trimmed beard and I stare for the longest moment. I swim in the depth of his gaze until all becomes simple and I mirror his smile. With a soft sigh I let the items slide from my fingers. My weapons, the vessels of my damnation. I do not look at them. A pair of eyes with crow-feet at their edges is all I see as I step forward and take his hand. If this is madness, than I shall gladly embrace it. His grip is firm and gentle at the same time as he leads me out of the house and into the light.

Nela Dunato: “Fairy”
<http://neladunato.com>

Matea Mirošević: "Cthulhu"
<http://nemalo.deviantart.com>

THE FIVE PHASES OF DARLENE

Bruce Golden

goldentales.tripod.com

Dave sat sipping a soothing cup of Relax, watching the evening newscast on his recently-purchased wallscreen while his wife cleaned house. The Truevision wasn't the most expensive screen on the market, but it was certainly good enough for them. He could have bought one that covered almost the entire wall, but it cost three times as much, and he didn't see the necessity for it. This screen was just fine. The colors were bright, the audio reverberated from every corner of the room, and it had the latest upgrades in holographic projection.

At the moment, he was absorbed in a story about the grand opening of a billion-dollar amusement park in the New Republic of Vietnam. A giant cat, ribbed with black and orange markings, prowled across Dave's carpeting. The beige fibers of said carpeting had transformed into a verdant moss. The beast paused in front of his vibrochair, stared at him, then continued its impatient back and forth itinerary.

It seemed this park had an exotic jungle adventure where trained tigers stalked the customers. It looked dangerous, but the operators guaranteed it safe. It actually sounded like lots of fun. It would be great for kids--even better for adults.

He was so preoccupied by the story that it was several minutes before he noticed the pace of his wife's domestic activities had accelerated. One second she was dusting the furniture, the next she had switched the autovac to manual. When he looked over again, she was on her knees, vigorously scrubbing the kitchen floor.

Dave turned from newscast to watch her more closely.

"Dear, are you Phasing again?"

"I'm busy... can't hear," Darlene called from the kitchen.

So he yelled. "I asked if you were Phasing!"

There was no response this time, so he reluctantly pulled himself from his vibrochair and walked to the kitchen. Darlene was still on her knees, though she'd already scrubbed halfway to the other side, working at an amazing velocity.

"Don't step on the floor!" she said as he approached, then switched mental gears. "It was a great day, wasn't it? ...beautiful day... so happy... so nice."

"You're Phasing, aren't you?"

"Yes," she replied without missing a beat of her up-and-down strokes. One up, one down, one up, one down, move over one tile and repeat--one up, one down. Her auburn hair bobbed in scrubbing rhythm. "They were on sale... they've got a new variety pack... it was a great bargain... took the grape one... tomorrow I'll try the lemon... you know

how bored I get when you're at work." Her words ran together like boxcars in a train wreck.

"I know, dear, but you're always so moody the next day," said Dave.

"Moody?... what do you mean moody?... I'm not moody... I'm happy... so happy... a Phase a day keeps the doldrums away... can't talk now... got to get into the bathroom... lots to do."

"I worry about you, dear. I don't want you to overdo."

"I'm fine... I'm fine... so happy... just let me clean... let me clean... I'm great."

"Alright," he said. He didn't want to be too critical, and he certainly understood her desire to Phase. He only wished it provided him the same sort of sanctuary. Sometimes, though, her Phasing got out of control. You never knew what she'd be doing next. "Don't stay up too late, dear."

"Yes... sure... can't talk now... on a roll... don't step on the floor."

Satisfied, Dave retreated to his vibrochair and resumed admiring his Truevision wallscreen.

The next day Dave invited his friend Winston over to show-off his new wallscreen. Before long they'd become enthralled with a documentary about how the freshwater eels of Mozambique eat their young. The holographic stream flowed past the couch, between Winston's legs, and, by all appearances, into the kitchen. The slick black eels that swam by were both vigorous and voracious.

Whether it was the documentary's subject matter or just friendly curiosity, Winston finally broached the subject.

"How is Darlene handling it?"

Dave had hoped Winston wouldn't bring it up. He realized, however, it was inevitable, especially since it had been months now, and Winston had been tactful enough not to say anything before. But it still bothered him to talk about it. Oh well, he thought, if he needed he could always take a Brightlook later.

"She's alright--most of the time."

"And you?"

"Life goes on," said Dave.

"Indeed it does," agreed Winston, turning his attention back to the wallscreen.

"The mother eel then begins her quest for another mate, and the cycle of life starts anew."

"Your new screen is absolutely fabulous. I'm going to have to get one myself."

"Coming up in our next segment--cloning the perfect companion."

Man's best friend can now do more than just fetch."

"The best deal is at Techno Town. That's where I got mine."

*"Do the prospects of another humdrum day got you down?
Want to put more than a little zest into your life?
When you find it difficult to face up to your problems, Phase up
to your problems instead. You can be happy, sappy, mopey, dopey,
sad, mad, listless, witless..."*

"I was thinking of getting Penny to go down there with me so we could pick one out," said Winston. "I think your model is about the right size for us."

"Just make sure you get the optional manual override for the projection-plus control," replied Dave. "Some programs don't translate well into the holographic matrix. You want to be able to unselect it."

*"...if you're in need of a Phase lift, get new Phase III.
Because a Phase a day keeps the doldrums away."*

"I wondered how that worked. Maybe I won't wait for Penny. I should zoom down there tonight and buy one."

"I'd wait for your wife," suggested Dave, "you know she'll want--"

The front door opened, then slammed shut as Darlene marched sullenly into the room.

"That stupid hairdresser! I've never seen such shoddy work."

"Hello, dear. Winston's here."

"Hi, Darle--"

"Look at my hair! Just look at it!"

"It looks fine, dear."

"Fine? It's atrocious. It's awful. I'm never going back there again!" She began rearranging the knickknacks she kept on a table near the door. "Did you move these things? You know I keep them a certain way," she said, fussing with a porcelain figurine.

"I didn't touch your things, dear."

"I'm never going out of the house again. I can't be seen like this. What are you going to do about this, David? Are you going to just sit there and let them do this to me?"

"Calm down, dear. I don't know what I can do about it."

"You don't know. You never know. What good are you? What good were you when..." Darlene burst into tears and ran from the room.

"Sorry, Winston," said Dave, "she's Phasing again."

"I understand. Does she Phase often?"

"It seems like all the time since..."

"She's been through a lot," said Winston, trying to console his friend. "It's only natural she'd want to Phase. What about you?"

"I've tried, but it doesn't help. I'm okay--really. You know, maybe a Brightlook once in a

while, or a cup of Relax.”

“I’ve read that Phasing has a much stronger effect on women. Something to do with their hormonal fluctuations. Why just the other night Penny nearly Phased me crazy. She climbed onto the roof and started crowing like a drunken rooster for all the world to hear. It took me 20 minutes to get her down.”

“Really? A rooster? And I thought it was just Darlene.”

It had been a long day at the office. Dave had barely been able to leave his screen for a quick bite to eat. Now he was just glad to be home. He opened the front door and was immediately struck by how dark it was inside. Darlene usually left a light on, even when she went out.

“Darlene? Are you home?”

There was no response. Dave switched on the nearest light, walked into the kitchen and took a Brightlook. It had been an extra-tough day, he told himself.

“Darlene?”

A noise was coming from the closed-up bedroom. It sounded like the whimpering of a small animal. He opened the bedroom door. Enough light spilled into the room for him to see his wife huddled in a corner.

She was utterly disheveled--no makeup, her hair in disarray, still wearing her robe--and she was crying softly, as if terrified someone would hear her.

Dave crossed the room and saw she was clutching a stuffed animal. It was the fuzzy little black and white bear she had been unable to part with. He bent over her and then recoiled at the intense expression of fear on her face. At the sight of him she stopped crying, but sought to withdraw further into the darkness.

“It’s alright, dear, it’s me. It’s Dave.”

His voice seemed to have a calming effect, but when he reached for her she began crying again.

“Look at you now. You’re a mess. Now you promised me you wouldn’t Phase until I got home, didn’t you? You’ve got to be more careful, dear. Here, let me help you up.”

As soon as he touched her, her cries became hysterical.

“Alright, alright. I’ll go get you a nice drink. Something to relax you.”

Dave went into the kitchen and poured a glass of juice. He was becoming concerned about Darlene’s Phasing. Dr. Bronski had recommended Phasing as a way to cope. Dave wasn’t so sure. Not now--not when it had become a daily routine. He was certain that couldn’t be good for her.

He popped another Brightlook and opened a package of Siesta Somnolent to mix with Darlene’s juice. Maybe they should speak to a different therapist, or maybe what she

needed was a nice virtual cruise to get away from... from here. It would be good for him too. After all, he wasn't immune to what had happened. He had feelings too. Some new scenery could be just the thing to replace the scene that kept replaying inside both their heads.

The second Brightlook kicked in as he stirred the juice. He didn't know why he was so worried. Everything would be okay. Everything would be just fine.

He returned to the room, drink in hand, but found his wife in the small bed, under the fairy tale motif blankets, snuggled tightly with the stuffed bear. He couldn't tell if she was asleep or not, but she wasn't crying so he decided not to disturb her. She'd be fine. They'd be fine.

Carefully, precisely, Darlene arranged her clean laundry--left corner to the right, drape and fold. The house was quiet, and Dave appreciated the silence as he checked the Net to see how his investments were doing. They were in good shape if they wanted to take that cruise.

"I'm thinking about Phasing tonight," Darlene said, tucking away another bath towel.

"I don't know, dear," replied Dave, still fixated on the chart detailing long-range financial forecasts. "I think you should give yourself more time after that last episode."

"It's been almost a week," she said, sorting the washcloths from the dishcloths. "Besides, it wasn't *that* bad."

"That's easy for you to say, dear. You didn't have to deal with you."

"Gosh, Dave. You make me sound like such a terrible person."

"Now, you know that's not what I meant, dear."

Darlene closed the closet door and took the remaining laundry into the bedroom.

"It's just that... can you hear me in there?" asked Dave, raising his voice.

"Yes, dear."

"It's just that I've been reading some new studies about the cumulative effects of Phasing. I think you should be more careful."

"Nonsense," said Darlene, sticking her head around the doorframe. "One week some study says disinfectants are bad for your lungs, the next week a new one says they're the only way to keep the Ebola virus out of your home." She disappeared into the bedroom, but kept talking. "You can't believe those silly things. After all, they wouldn't sell Phases at the Jumbomart if they were harmful, would they?"

"I guess not, dear." Dave clicked to a new screen, called up his calculator and did the math.

"Our investments are doing well, you know," he said loud enough for his wife to hear. "I've been thinking we should take a vacation."

Dave waited for a reply, but didn't hear anything--not even his wife's "busy sounds," which were ever-present. It seemed she was always trying to keep herself occupied with something. A nice, relaxing VR trip could be just what she needed--just what she needed to forget.

"What do you think, dear? Would you like to visit Tahiti, or maybe Venice?" Still no response. "What about that new jungle theme park in Vietnam? That looks like fun."

"Did someone say fun?"

Darlene reappeared wearing a sheer crimson nightgown that concealed little of her trim figure, and struck a pose in the hallway. Dave looked up from his screen and saw his wife's outfit--or rather, saw her through it.

"Did you hear what I was saying about a vacation?" he asked, switching to another file. As he studied potential investments, Darlene sashayed seductively over to him. She put her hand on his chest and slowly traced a path down to his belt. "Darlene, what are you doing? Did you Phase?"

"A Phase a day keeps the doldrums away," she giggled and began kissing his neck.

"That tickles," he said, sounding a tad irritated and attempting to squirm away from her. But she was having none of that. She spun his chair around and fell into his lap.

"I need you, Dave," she said, smothering him with kisses. "I want you inside me. I love you. I need you. We can try again. We can start over." She rubbed his crotch with her hand and continued to kiss him. "Give it to me. Please, Dave. I need it. We need it. We can make a new--"

"I'm very tired," said Dave, gently trying to fend her off. "Why don't you have a little Orgasmic Ice Cream instead?"

"I don't want ice cream! I want you!" Darlene tore at his belt, yanked his zipper down, and forced her hand inside his pants. "I want you now," she whispered huskily.

"Okay, okay, just let me take a Happy Hard-On first. Alright? Hey! I said wait a minute..."

He had almost settled on Vietnam, even though Darlene had proved less than enthusiastic about the idea of a vacation. He, however, was surer than ever that they needed to get away, enjoy some new experiences together.

He would convince her. They would have a great time and put the past behind them. A fresh start--that's exactly what the doctor ordered.

It was a long walk from the tram, but Dave always enjoyed it after spending most of the day at a desk. He had reached his front walkway when he heard a crash from inside. He slipped in his rush to open the door.

"Dar--"

He couldn't even get her name out before the chaos that was their home immobilized

him.

Tables overturned, furnishings ripped, garbage thrown helter-skelter, his new wallscreen smashed--it was as if an angry cyclone had been let loose inside. He was dumbstruck.

"Darlene? Darlene, where are you?"

"It was our fault." Darlene calmly walked out of the bedroom, scarlet stains crisscrossing her clothes. In her eyes was the look of a wild animal--ferocious, determined--in her hand, an oversized kitchen knife. "He was only two."

"What's wrong with you? What happened? Are you Phasing?" Dave didn't move. He was still taking in the carnage.

"You know what happened. We both know. We didn't watch him. And now he's gone."

"We didn't know he could open the door. You can't keep blaming yourself."

"I blame both of us!" she yelled, lunging at her husband. He was too stupefied to move, disbelieving until Darlene thrust the wide blade into his chest. "We're both responsible! Both of us!" she kept screaming and stabbing.

Dave fell to the floor into a deepening pool of his own blood. Exhausted by her own fury, Darlene collapsed next to him.

"It was our fault," she whispered. "If we'd been more alert, more concerned, Timothy would be alive."

Dave fumbled inside his jacket. He managed to pull out his phone, spilling a packet of Brightlook as he did. His vision was already beginning to blur, but he could see the deep gashes on Darlene's wrists. She lay there, propped awkwardly against him, her head slumped against her chest, her eyelids drooping, like a neglected doll tossed into a corner.

Dave activated the phone, popped two of the spilt pills into his mouth, and called for help. It was going to be okay, he told himself. Everything would be just fine.

Korina Hunjak: "Damirant"
<http://tenskies.deviantart.com/>

